

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2014

Iveta Pobořilová

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

Jezdecká turistika

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. PhDr. Jan Neuman, CSc.

Vypracovala:

Iveta Pobořilová

Praha, srpen 2014

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne

.....

podpis diplomanta

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své bakalářské práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto bakalářskou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Touto cestou bych chtěla poděkovat všem, kteří mi byli nějakým způsobem nápomocni při vypracování bakalářské práce, především vedoucímu bakalářské práce Doc. PhDr. Janu Neumanovi, CSc.

ABSTRAKT

Název: Jezdecká turistika

Cíle práce: Posoudit podmínky pro pěstování turistiky na koni. Doplnit stávající popisné charakteristiky dalšími údaji, které mají podat podrobnější informace o vybraných osobách, které pěstují turistiku na koních ve Středočeském kraji.

Metoda: Do výzkumného souboru jsme náhodně vybrali 100 osob, které se věnují jezdeckví a jezdecké turistice v mládí i dospělém věku. Data vztahující se k jezdecké turistice jsme získali pomocí ankety se zavřenými i otevřenými odpověďmi.

Výsledky: Zjistilo se, že vysoké finanční nároky v provozování jezdecké turistiky nemají vliv na zájem o tuto aktivitu. Také se zjistilo, že většina osob věnující se jezdecké turistice, využívá k provozování této aktivity vlastního koně. Dále se potvrdilo, že jezdeckou turistiku lze dělat v každém věku.

Klíčová slova: jezdeckví, turistika, kůň, hipoturistika

ABSTRACT

Topic: Horseback riding tourism

Goal of the work: Evaluate the condition of extending horseback riding tourism. Complete current descriptive characteristics of more entries which will obtain more information about chosen people who are extending horseback riding tourism in the Stredocesky region.

Method: In a research file we included 100 randomly chosen juniors and adults who are actively engaged in horseback riding and horseback riding tourism. We received related data about horseback riding tourism through surveys with closed and open answers.

Results: We found out that the higher price of horseback riding tourism does not influence the interest about this activity. Also, we found out that most of the people who are involved with horseback riding tourism are using their own horse. Also, it was confirmed that horseback riding tourism is possible to do at any age.

Key words: Horseback riding, tourism, horse, horseback riding tourism

Obsah

1 ÚVOD.....	10
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	12
2.1 CHARAKTERISTIKA A ZÁKLADNÍ POJMY SLEDOVANÉ PROBLEMATIKY	12
2.2 FORMY JEZDECKÉ TURISTIKY	12
2.3 TURISTIKA NA KONI V ČESKÉ REPUBLICE A V ZAHRANIČÍ.....	13
2.3.1 <i>Turistika na koni v ČR.....</i>	<i>14</i>
2.3.2 <i>Turistika na koni v zahraničí.....</i>	<i>15</i>
2.4 VÝBĚR KONĚ PRO JEZDECKOU TURISTIKU	16
2.4.1 <i>Trénink koně pro jezdeckou turistiku .....</i>	<i>18</i>
2.5 VYBAVENÍ KONĚ A JEZDCE PŘI JEZDECKÉ TURISTICE	19
2.6 MAPY A ORIENTACE	20
2.7 JEZDECKÉ STEZKY V ČR	22
2.7.1 <i>Kritéria vedení trasy .....</i>	<i>23</i>
2.7.2 <i>Povrch, vedení stezky v terénu .....</i>	<i>23</i>
2.7.3 <i>Vyznačení jezdecké stezky .....</i>	<i>25</i>
2.8 INVENTÁŘ NA JEZDECKÉ STEZCE	28
2.8.1 <i>Úvaziště.....</i>	<i>29</i>
2.8.2 <i>Stojany s informačními tabulemi.....</i>	<i>29</i>
2.8.3 <i>Ohrady pro koně .....</i>	<i>29</i>
2.8.4 <i>Další inventář na jezdecké stezce.....</i>	<i>29</i>
2.9 BEZPEČNOST A PRAVIDLA POHYBU NA JEZDECKÉ STEZCE	29
2.9.1 <i>Provozní řád jezdeckých stezek.....</i>	<i>30</i>
2.9.2 <i>Bezpečnostní desatero .....</i>	<i>31</i>
2.9.3 <i>Bezpečnost na silnici .....</i>	<i>32</i>
2.9.4 <i>Pravidla při odpočinku .....</i>	<i>32</i>
2.9.5 <i>Co dělat, když se přihodí úraz.....</i>	<i>33</i>
2.10 VÝHODY A RIZIKA JEZDECKÝCH STEZEK	33
2.10.1 <i>Výhody jezdeckých stezek.....</i>	<i>34</i>
2.10.2 <i>Ekonomický přínos .....</i>	<i>34</i>
2.10.3 <i>Rizika jezdeckých stezek.....</i>	<i>35</i>
2.11 STRUČNÉ SHRNUÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	35
3 CÍLE VÝZKUMU, ÚKOLY, VÝZKUMNÉ OTÁZKY	37
3.1 CÍLE PRÁCE	37
3.2 ÚKOLY PRÁCE.....	37
3.3 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	37
4 METODOLOGICKÁ ČÁST	38
4.1 VÝZKUMNÝ SOUBOR.....	38
4.2 METODY ZÍSKÁVÁNÍ DAT	38
4.3 POPIS ANKETY.....	38
4.4 ANALÝZA DAT	39

5 VÝSLEDKOVÁ ČÁST.....	40
5.1 VÝSLEDKY ANKETY	40
5.1.1 <i>Věk a profil respondentů</i>	40
5.1.2 <i>Příjmy</i>	43
5.1.3 <i>Vlastnictví koně a jezdecké aktivity</i>	44
5.1.4 <i>Výdaje</i>	53
6 DISKUSE.....	54
7 ZÁVĚR	57
8 POUŽITÁ LITERATURA.....	59
SEZNAM OBRÁZKŮ	61
SEZNAM GRAFŮ	61
PŘÍLOHY	1
PŘÍLOHA Č. 1: DOTAZNÍK PRO OSOBY VĚNUJÍCÍ SE JEZDECTVÍ.....	1
PŘÍLOHA Č. 2: TIP NA VÝLET VE STŘEDOČESKÉM KRAJI	7

1 ÚVOD

Jezdecká turistika je poměrně nový, ale rychle se rozvíjející druh sportovního vyžití, ve kterém dochází k úzkému propojení a spolupráci mezi člověkem a koněm. Rozmach, který v této oblasti nastává, souvisí s životním stylem dnešní populace, kdy většina lidí žije ve městech, převážnou část dne tráví v práci, a díky tomu je poměrně izolována od krajiny a všech jejích součástí. Zákazníci tedy hledají aktivní formu relaxace s možností blízkého kontaktu se zvířaty a také spoluúčasti na farmářských pracích.

Kůň byl od dávných dob neoddělitelnou součástí života ve venkovském hospodářství a pomáhal lidem při těžké práci i v dopravě. S pokrokem západní civilizace bylo toto ušlechtilé zvíře postupně nahrazováno stroji, což mělo za následek velmi razantní snížení stavů. Jezdecká turistika je jedna z možností, jak dát koním novou možnost uplatnění v dnešním světě. Projížďka malebnou krajinou na koni je velice příjemnou fyzickou i psychickou relaxací s mnoha pozitivními vlivy na lidský organismus.

V zásadě můžeme nadšence pro jezdeckou turistiku rozdělit do dvou skupin. V první jsou ti, kteří mají vlastního koně, ať už přímo doma nebo ustájeného v soukromé stáji, jezdí na vyjížděky a putují sami nebo se skupinou lidí podobných zájmů. Jedná se již o pokročilé a zkušené jezdce, kteří náročnost a tempo jízdy plně přizpůsobují svým schopnostem a možnostem svých koní.

Druhou skupinou jsou turisté, kteří dovolenou tráví na agroturistické farmě a jedna z možností výplně jejich volného času je ježdění na koni. Tito lidé jsou po jezdecké stránce převážně začátečníci, proto je nutné základní a stručné zaškolení v práci s koňmi a vhodně zvolené tempo i terén pro vyjížděku. Celou skupinu jezdců doprovází zkušený průvodce. Zde se jedná většinou o kratší vyjížděky nebo výlety se zaměřením na pamětihodnosti, přírodní krásy, místní lidovou architekturu a další turisticky zajímavé a přitažlivé lokality.

V současné době velmi intenzivně vzrůstá snaha o vybudování značených jezdeckých tras (tzv. hiposteze) na území celé České republiky. Tento systém již v některých regionech funguje, čímž usnadňuje jezdcům pohyb krajinou. Jedná se o značené trasy se sítí stanic, ve kterých je možno ustájit koně, občerstvit se, přenocovat, využít služeb veterinárního lékaře nebo podkováře a podobně. Tyto aktivity většinou

pochází ze stran různých občanských sdružení a jezdeckých klubů ve spolupráci s obcemi nebo kraji.

Téma jezdecké turistiky jsem si zvolila především proto, abych si rozšířila přehled o celkové problematice tohoto odvětví. Dále také z toho důvodu, že se jezdeckému sportu a práci spojenou s chovem koní věnuji již přes 10 let. Nejprve pouze rekreačně a od roku 2012 do současnosti výkonnostní formě jezdeckví – parkuru.

Moje práce by měla poukázat na to, že jezdecký sport i turistika jsou velmi finančně náročné, což snižuje zájem o tyto aktivity. Dále si klade za cíl zjistit, jaké je věkové rozložení osob věnující se jezdeckví a jejich finanční možnosti vzhledem k vlastnictví koní.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

2.1 Charakteristika a základní pojmy sledované problematiky

Jezdecká turistika

Podle BOŘÁNKA (2005) se jezdecká turistika liší od jiného pohybu v přírodě tím, že uspokojuje zvědavost člověka a tiší jeho hlad po poznání. Za turistiku tedy nelze považovat například vytrvalostní soutěž, i když nesporně vede krásnou krajinou, protože jezdec místo krajiny sleduje hodinky. Proto ji odlišujeme i terminologicky. Pojetí stejné trasy v přírodě může být túrou, distanční jízdou nebo distančním dostihem. K základním formám jezdecké turistiky tedy řadíme ty, kde je dostatek času na to, aby jezdec mimo vytrvalostního zatížení organismu a sportovně-technické stránky pohybu v přírodě dokázal i vnímat okolí.

K pomocným formám jezdecké turistiky počítáme ty, které preferují stránku pohybovou nebo technickou před poznávací.

2.2 Formy jezdecké turistiky

HOLLÝ (2003) také uvádí podrobnější popis jednotlivých forem jezdecké turistiky:

A, Základní formy jezdecké turistiky:

Vycházky na koni jsou základem jezdecké turistiky. Pod tímto pojmem rozumíme ježdění v terénu, trvající 1 – 4 hodiny, při kterém se překoná vzdálenost 7 – 30 km a které má svou složku pohybovou, technickou a poznávací. Na vycházce získávají jezdci větší jistotu v sedle, učí se pravidlům jízdy v terénu a pro většinu jízdářských koní je to výborná rehabilitace. Koně totiž získávají na chodivosti a upevní se jim šlachový aparát, především hrudních končetin. Na vycházky se nevyžaduje žádná speciální výstroj koně. Pokud je v plánu přestávka, pak snad jediné ohlávka a vazák.

Výlety a túry na koni jsou cesty v přírodě trvající zpravidla celý den, při kterých se překoná od 30 do 70 km, a mají zpravidla všechny obsahové složky. Výstroj a výzbroj koní a jezdců musí být doplněna lékárníčkou, pláštěnkou, stájovou ohlávkou a vazákem.

Putování na koni. O putování hovoříme, když se spojí několik celodenních túr do jednoho celku. Putování může být organizované hvězdicově nebo řetězově.

Organizačně je náročnější řetězové putování, vyžaduje totiž převezení potřebného vybavení do cílů jednotlivých etap. Pokud to není možné, musí jej jezdcí vzít s sebou. Tehdy je třeba rozhodnout, zda s sebou vzít nákladního koně, či naložit koně pod jezdcí. U hvězdicového putování tyto starosti odpadají, protože je celé vázané na jedno středisko, kde jsou stáje i celý tábor, a ze kterého se vyjíždí na túry do okolí. V obou případech se jedná o náročné formy turistiky. K základním formám turistiky se dále řadí i její výkonnostní formy – zápočtové cesty a výkonnostní odznaky.

B, Pomocné formy jezdecké turistiky:

Patří sem hlavně **distanční sport** – vytrvalostní ježdění (endurance). Dále pak **orientační závody** na koni, které zatím u nás nemají tradici.

K pomocným formám jezdecké turistiky se počítají i **jezdecké hry**, postavené na bázi westernových soutěží, zvané táž gymkhána.

V Pravidlech České jezdecké federace (2013) je vytrvalostní jízda charakterizována jako soutěž prověřující rychlost a vytrvalostní schopnosti koně. Tato soutěž se skládá z určitého počtu etap. Na konci každé etapy (její délka nesmí přesáhnout 40 km) jsou stanoveny povinné přestávky pro provedení veterinární prohlídky. Jednotlivé etapy mohou být rozděleny do jednoho nebo více dní.

2.3 Turistika na koni v České republice a v zahraničí

Nejen na území ČR, ale i v zahraničí již existuje rozsáhlá síť tzv. koňských stezek, speciálně upravených a značených pro koně a jezdce. Na koňských stezkách, propojujících zajímavé turistické cíle, najdeme mnoho stanic koňské turistiky, kde se můžeme ubytovat i s koněm, jsme-li na dlouhé cestě, vyžadující přenocování. Můžeme se tak na koni vydat mnohem dál, než je okolí našeho domova, nebo stáje, odkud máme koně půjčeného, dokonce se můžeme v sedle vydat i do zahraničí. Přenocování ve stanicích turistiky na koni je pohodlnější varianta klasických tzv. "puťáků", při kterých se jezdec na koni vydává na vícedenní výlet, na kterém nocuje "pod širákem" anebo ve stanu.

Romantický nocleh pod širým nebem je sice krásný, ale když máme smůlu a zastihne nás třeba bouřka, nemáme střechu nad hlavou a domů se můžeme vrátit jedině na koni, není to nic moc. Pro turistiku na koni existují speciální mapy s vyznačenými stezkami i stanicemi. Putování na koni je zcela mimořádný zážitek. Nejen že vidíme svět z jiné, než obvyklé perspektivy a něco nového si při tom naučíme, ale zažijeme při

něm harmonii a spolupráci nejen s koněm, ale i ve skupině jezdců vzájemně mezi sebou. Mnoho lidí je citlivých také na zvláštní, jemnou, klidnou, ale silnou energii, kterou koně předávají a cítí se v jejich přítomnosti nevysvětlitelně dobře (RANCPILGRIM, 2014).

2.3.1 Turistika na koni v ČR

Turistika na koni se v České republice začala se organizovaně ve větší šíři rozvíjet po roce 2003, kdy v Jihočeském kraji vzniklo díky projektům pod názvem Turistika na koni základní know-how pro organizátory systémů jezdeckých stanic a stezek, které následně využily i další kraje. Nyní je v České republice již několik tisíc kilometrů značených jezdeckých stezek a funguje zde síť stovek stanic pro přenocování koní a jezdců. Na celostátní úrovni aktivity a metodiku v oblasti turistiky na koni koordinuje Sekce turistiky na koni Klubu českých turistů. Hlavními organizátory a garanty projektů jsou v jednotlivých krajích různá občanská sdružení (ANDRLOVÁ 2008).

Od vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 se pracuje na vytváření podmínek pro rozvoj hipoturistiky. Základní myšlenkou projektu je využití přírodního prostředí k této formě turistiky za předpokladu zachování kvality, rozmanitosti a krásy tohoto prostředí. Jezdecká turistika může přinášet i pozitivní ekonomické výsledky, což je obrovským přínosem pro každý region (HLOBILOVÁ 2010)

V roce 2005 vznikl specializovaný odbor Klubu českých turistů - Turistika na koni. Vítání jsou všichni příznivci jezdecké turistiky z celé republiky a především takoví, v jejichž okolí zatím nepůsobí žádné specializované sdružení, ale kteří by chtěli využívat členských výhod Klubu českých turistů. Kromě slev na ubytování a ustájení či společných akcí je to především možnost podílet se na tvorbě a realizaci projektů.

Projekty odboru Klubu českých turistů - Turistika na koni se věnují kromě vytváření systému stanic a stezek také budování úvazišť u stanic a na stezkách, otázkám vzdělávání jezdecké veřejnosti (školení o dopravě koní, veterinární péči, zdravotědě), pořádání studijních cest a exkurzí (návštěvy stanic v zahraničí, cesty na výstavy a veletrhy v České republice i v zahraničí), vybavování stanic mobilními boxy pro koně

hostů, vydávání map a propagaci stanic a turistiky na koni obecně jak mezi profesionály v cestovním ruchu, tak mezi širokou veřejností.

Další důležitou činností odboru Klubu českých turistů - Turistika na koni je rozvoj zahraniční spolupráce, a to v oblasti vzájemné výměny zkušeností, při společném organizování akcí i společné realizaci projektů podporovaných Evropskou unií, při vzájemné účasti na akcích s koňmi a při propojování jezdeckých stezek přes státní hranice (ANDRLOVÁ 2008).

2.3.2 Turistika na koni v zahraničí

Pohlédneme-li za hranice naší země, zjistíme, že ve všech vyspělých regionech Evropy je síť jezdeckých tras součástí aktivní turistické infrastruktury. Proto jsou zde uvedeny informace z členských zemí, a to jak z okolních regionů v Rakousku, tak z míst, kde má hipoturistika dlouhou tradici, kde je systém stezek propracovaný, doprovázený vydáváním instruktážních a propagačních materiálů a kde je tato problematika sladěna s potřebami ochrany přírody i jinými rekreačními aktivitami (ANDRLOVÁ, 2008).

ANDRLOVÁ (2008) uvádí tyto zkušenosti ze zahraničí:

Rakousko

V Rakousku platí velice přísná pravidla pro pohyb koní v terénu, kvůli kterým je vytváření systému značených stezek v podstatě nutností. Značky ve formě čtvercových hliníkových tabulek s emblémem koňské hlavičky jsou instalovány na sloupcích a doplněny stejnými tabulkami s údaji o směru a vzdálenosti. Pohyb po stezkách je pro jezdce v některých místech (nikoliv na místech, která jsou popsána v této knize) zpoplatněn a výtěžek je používán na údržbu stezek a značení.

Německo

V Německu jsou pravidla pro pohyb v terénu podobná pravidlům, která známe od nás. Značené stezky jsou vodítkem, pomůckou pro orientaci, nikoli nutností. Většina informací a map je již zpracovaná v elektronické podobě.

Francie, Itálie

Ve Francii a v Itálii nejsou aktivity v oblasti turistiky na koni organizovány centrálně, ale liší se dle jednotlivých oblastí, v některých je možno využívat i systému značených stezek.

USA

Ve Spojených státech amerických má jezdecká turistika dlouhou tradici, existuje řada jednotných předpisů, především v oblasti bezpečnosti jezdců a v oblasti ochrany přírody. Kůň v USA nikdy nepřestal být běžným dopravním prostředkem a u jezdeckých stezek nejde tedy o problém zavádění řečeno nového, jako je tomu v Evropě.

Austrálie

Ze zkušeností z Austrálie je nejzajímavější rozsáhlá vzdělávací a osvětová činnost fungující ve spojení s jezdeckou turistikou. Je vydávána řada instruktážních materiálů, a to často v praktické zmenšené a trvanlivé formě pro využití v sedle (pravidla chování na stezce, pravidla chování v přírodě).

2.4 Výběr koně pro jezdeckou turistiku

Dříve byl kůň potřebný nejen v dopravě a v zemědělství, ale také ve válkách, a tak na něj byly kladeny odlišné nároky, než je tomu nyní. Dnes se stává kůň nenahraditelným společníkem pro trávení volného času a nachází uplatnění i ve sportu. Relaxaci i sportovní vyžití ve vhodné formě spojuje hipoturistika (GORDON, WATSON, 2003).

Výběr koně při jezdecké turistice hraje hlavní roli. Mezi nejvýznamnější faktor patří charakterové vlastnosti a temperament koně. Kůň by měl být klidný a vyrovnaný, neměl by být lekavý, kopavý a kousavý. V jezdecké turistice jezdí koně s různými jezdci, kteří mají rozdílné jezdecké názory. Proto by měl být kůň vytrvalý, odolný a schopen se rychle regenerovat (FLADE A KOL., 1990).

Dle DUŠKA a kol. (1999) bychom z obecného pohledu měli vybírat mladého, zdravého a dobře odchovaného koně. Pokud má kůň základní výcvik, posoudíme jeho práci pod sedlem, přičemž se podíváme, jak se chová při uzdění a sedlání. Důležité je

všimnout si i chování koně při zvedání nohou. Na jízdárně věnujeme pozornost pohybu koně, pravidelnosti chodů a stupni výcviku.

TAUFEROVÁ (2002) konstatuje, že o málokterém hostovi turistické jízdárny můžeme říci, že je skutečně dobrý jezdec. Tyto jízdárny navštěvují většinou lidé, kteří mají rádi koně, mají touhu si vyzkoušet ničím nenahraditelný pocit sedět v sedle, avšak mají málo možností se pravidelně zdokonalovat. Z této zkušenosti by měl vycházet i výběr koně, který by měl být maximálně odpovědný. Není podstatné, jaké plemeno si v agroturistice zvolíte. Avšak co se týče exteriéru, vybírejte koně menšího vzrůstu. Ideální výška je mezi 150 – 160 cm pro osoby s průměrnou výškou a váhou. Čím je kůň menší, tím je lépe ovladatelný. Nehledě na to, jaké problémy mají obvykle začínající jezdci s nasedáním. Velmi důležité rovněž je, jak je kůň mohutný. Hledejte širokého, dobře osvaleného koně. Čím je kůň mohutnější, tím lépe bude snášet každodenní několikahodinovou nebo i celodenní práci pod sedlem. Důležité také je, aby měl silné kosti a klouby bez defektů. Jakákoli vada pohybového aparátu by mohla velmi nepříznivě narušit vaše plány. Kandidát do turistické jízdárny musí mít naprosto zdravá kopyta! Jestliže má kůň problémy s kopyty, nepomohou mu ani silné kosti ani sebelepší osvalení. To, na co musíte při vašem výběru brát největší zřetel, je povaha a stupeň příježděnosti. Co se týče povahy, pro účely agroturistiky je nezbytné, aby byl kůň psychicky vyrovnaný, nebyl labilní. Je dobré mít koně, který nemá strach z cizích lidí, neprchá před dětmi, neuhýbá před dotyky, neděsí ho hluk. Zásadně se vyhněte koni, který nemá vybudovaný respekt vůči člověku, je nepřátelský, náladový, kope, kouše, vyhazuje. Vždy mějte na paměti, že jakákoli negativní povahová vlastnost představuje problémy. Ideální kůň do agroturistické stáje je spíše pomalejší a rozvážnější, nikoli však kůň líný. Nevhodný je rovněž nadměrně živý kůň, proto pozor na dostihové koně - takový kůň může být šikovný a spolehlivý, ale občas se v něm může probudit jeho dostihová minulost a tím mohou vznikat velké problémy. Míru příježděnosti koně můžeme definovat jako stupeň žádaných dovedností. Míra příježděnosti je u různých koní různá. Ve většině případů je závislá na kvalitě trenéra. Kůň pro agroturistiku musí být dokonale příježděný, musí umět reagovat na jakékoli pomůcky (hlasem, holení, sedem atd.), a to působící nezávisle na sobě. Což znamená, že pokud host řekne koni “jdi”, kůň se bez výhrad dá do kroku. Pokud mu dá pomůcku holení - tak opět, dá se do kroku. Naopak, když řekne “hou”, kůň se zastaví, aniž by jezdec musel vynaložit další úsilí. Naskytá se otázka, jak starý by měl být kůň pro agroturistiku. I v tomto případě na věku příliš nezáleží. Není důležitý věk, ale kvalita příježděnosti. Mladý kůň může být

daleko lépe příježděný než starší. Nicméně, starší kůň bývá obvykle zkušenější a hned tak se nenechá vyvést z rovnováhy. Zapamatujte si, že i v případě koupě dokonale příježděného koně vás s ním čeká každodenní práce. Každý host chce, aby kůň pracoval, jak si přeje sám. A každý host dělá chyby. Je tedy třeba neustále koně opravovat, aby byl zcela spolehlivý i další den pro další hosty.

HOLLÝ (2003) uvádí, že při výběru koně je třeba zohlednit především jeho povahu. Kůň pro turistické ježdění musí mít klidný a vyrovnaný charakter. Nemá být lekává, kopavý a kousavý. Je jediné dobře, když se snese s jinými koňmi.

Pro jezdeckou turistiku je charakteristický pobyt v přírodě. Proto by měl být kůň otužilý, se zdravýma nohama a pevnými kopyty. Měl by být také dobře krmitelný a nenáročný na stravu. Pro domácí držení koní na turistiku se nedoporučují koně ušlechtilých plemen, neboť vyžadují větší péči. Není ani dobře pokud jde o koně příliš velkého rámce. V turistice se na koně neustále nasedá a sesedá, proto je vhodnější kůň menšího plemene.

Co se týká pohlaví, nejlepší na turistiku je valach. Klisna již méně, kvůli obdobím březosti a kojení, kdy se nedá a nemá příliš používat, a hřebce nelze doporučit vůbec. Nejvhodnější jsou tedy valaši primitivních plemen – huculové, různé pony (islandští, fjordští) a haflingové. Z plemen ušlechtilých jsou velmi dobří koně arabští. Všechna tato plemena vynikají nenáročností, tvrdostí, většinou je není třeba podkovávat a dobře se adaptují i na horší podmínky.

2.4.1 Trénink koně pro jezdeckou turistiku

Klíčovým pojmem a nejdůležitějším bodem celého výcvikového procesu je vybudování vzájemné důvěry mezi koněm a člověkem. Potvrzením důležitosti takového vztahu je skutečnost, že při tréninku koně se s potřebou důvěry setkáváme na každém kroku. Je nutné dbát na to, abychom si důvěru koně nejen získali, ale abychom si ji taky udrželi: bez důvěry mu sice můžeme dávat příkazy, ale dobrého koně z něj nevychováme (VERSCHURE, 2004).

Na výlety nemusíme koně připravovat zvláštním tréninkem. Na běžné túry postačí běžná denní práce s koněm. Pochopitelně se nemůžeme na 60 – 70 km túru v horském terénu vydat s koněm, který 6 dní v týdnu stojí ve stáji. Pokud před sebou máte náročnější túru, je třeba s ním denně nejméně hodinu jezdit. Recept na trénink neexistuje. Každý si musí vypěstovat cit pro své zvíře a umět posoudit jeho trénovanost. (HOLLÝ, 2003).

2.5 Vybavení koně a jezdce při jezdecké turistice

Od tohoto rozhodnutí se odvíjí, kolik věcí si s sebou budeme muset sbalit a připravit na koně. Při hvězdicovitém způsobu je výhoda, že si většinu věcí můžeme nechat na výchozí stanici. Při řetězovém putování s sebou musíme vzít daleko větší množství věcí, které může narůstat či být redukováno dalšími důležitými rozhodnutími, jako je např., zda budeme přespávat na stanicích, kde je možnost spánku uvnitř se vším potřebným vybavením na nocleh a součástí je i možnost stravy, nebo se rozhodneme trávit noci venku pod stanem a vařit si sami i si sami krmit koně (DRAKE, 2006).

ANDRLOVÁ (2008) uvádí toto nejdůležitější vybavení:

Uzdění:

Rekreační a turistické ježdění absolvujeme většinou s koněm nauzděným běžnou uzdečkou. Jezdci na vlastních koních využijí uzdění, na které jsou zvyklí – důležité je, aby tomuto uzdění odpovídalo jezdecké umění jezdce.

Sedláni:

Na cestách můžeme využít jakékoli sedlo, které dobře „sedí“ koni a vyhovuje jezdci – od všestranných anglických sedel (vybíráme ta s očky k upevnění výstroje), přes hraniční vojenská sedla typu „bok“ až po dnes pravděpodobně při nejpoužívanější sedla westernová.

Brašny:

Ubytování bývá zajištěno pod střechou, přesto s sebou musíme vzít řadu potřebných věcí. Je třeba, aby brašny byly k sedlu dobře připraveny a ležely ne přímo na koni, ale na sedlové dečce, jinak se brašny, pokud nejsou kožené, rychle propotí. Kabát, bundu nebo pláštěnku stočíme a přivážeme za sedlo. Praktické jsou sedlové brašny, které se jednoduše zavěsí na hrušku u westernového sedla.

Ostatní věci:

Výstroj se samozřejmě liší podle délky cesty, vzdálenosti trasy od civilizace, způsobu nocování, ročního období a počasí.

Důležité je vzít mapy, mobilní telefon a seznam nouzových telefonních čísel – na veterináře, kováře, dopravu koní. Nezapomeneme na lékárníčku první pomoci pro

koně i jezdce, nůž, řemen nebo šňůru na eventuální nouzovou opravu výstroje. Neměla by chybět zásoba pití a potravin pro jezdce, houba, kterou můžeme namočit do vody a použít k osvěžení koně, a plastové tašky k napájení a úklidu trusu.

Oblečení jezdce:

Pohodlné, vkusné a účelné oblečení, ve kterém se budeme cítit dobře v sedle i při sesednutí při přestávkách. Nezapomeňme na pokrývku hlavy a bundu či jiné oblečení pro případ deště.

2.6 Mapy a orientace

Bez mapy vyrážíme jen na krátké výlety nebo po dobře známých, vícekrát projetých cestách. Nejde jen o to, abychom nezabloudili. Mapa nám přináší spoustu důležitých informací a dává nám obrázek o krajině kolem nás.

ANDRLOVÁ (2008) vypsala možné prostředky orientace v terénu:

Zvláštní mapy jezdeckých stezek

Mapy jezdeckých stezek jsou v České republice vydávány teprve od roku 2005. Mají různá měřítka i formu, často jsou velice pěkně zpracované, obsahují důležité kontakty - katalog stanic s popisem každé z nich, kontakty veterináře, podkováře, dopravce koní, informace o zajímavostech v okolí, pravidla chování na stezce.

Mapy jezdeckých stezek na internetu

Elektronická kontaktní mapa jezdeckých stezek v České republice se intenzivně připravuje, existuje několik internetových adres, kde lze získat v elektronické formě mapy dílčích území a některých stezek.

Jezdecké stezky v mapách Klubu českých turistů (KČT) 1:50 000

Některé jezdecké stezky už dokonce najdeme v mapách KČT 1:50 000, a to na listech aktualizovaných po roce 2006. Mapy KČT jsou kvalitně zpracované na základě vojenských map a velkou výhodou je množství zajímavých informací o území, které daný list mapy pokrývá.

Ideálně bychom si na putování v sedle měli vzít speciální mapu jezdeckých stezek daného území (kvůli informacím z „koňarské“ oblasti) + příslušný list (nebo více listů) turistické mapy v měřítku 1:50 000 (kvůli detailnímu popisu terénu a informacím o historických a přírodních zajímavostech).

Obecně platí, že turistovi v sedle jsou „bližší“ mapy a průvodce určené pro pěší turisty než mapy cykloturistické.

Mapy umístěné v terénu

V některých oblastech se lze úspěšně orientovat i podle map nebo tabulí naučných stezek instalovaných přímo v terénu, umístěvaných především v turisticky nejnavštěvovanějších lokalitách - nespolehejme ovšem na to, že nám nahradí mapu, kterou si můžeme vézt s sebou.

Moderní prostředky navigace

Přístroje GPS (Global Position System) můžeme použít jak k určení aktuální polohy, tak pro záznam cesty později zobrazitelný na počítači. Lze postupovat i naopak - předem si doma naplánovat trasu a přístroj pak použít pro navigaci po naplánované trase.

A nakonec - pomoc při orientaci, kterou nikde jinde nenajdete

Kůň má výborný orientační smysl. Pokud opravdu zabloudíte, může vám být právě on největším pomocníkem. Stačí povolit otěže a kůň sám bezpečně najde cestu zpět. A pak již záleží na vás, kdy objevíte první i vám známý orientační bod.

2.7 Jezdecké stezky v ČR

BUREŠOVÁ (2006) uvádí, že agroturistika, jedna z možností měkké turistiky, je v současné době vnímána jako šetrný způsob využívání krajiny, a postupně se tak stává nedílnou součástí většiny rozvojových dokumentů obcí v přírodně zachovalých oblastech. Proto se také hledají možnosti jejího rozvíjení a rozšiřování. Na území celé České republiky proto vzniká iniciativa vyznačit ucelenou síť stezek pro jízdu na koni tzv. hiposteze. Účelem značených stezek je usnadnění průchodu krajinou turistům na koních, aby se tato stále oblíbenější forma rekreace stala bezpečnější, pohodlnější a přístupnější širšímu okruhu zájemců. Nejde však jen o potřeby jezdců, jde také o potřeby krajiny a jejích vlastníků. Takto vyznačené trasy v krajině umožňují do určité míry regulovat pohyb jezdců na koních a soustředit je na cesty, kde by nedocházelo k poškozování lesních, polních či jiných porostů a půd a předcházelo by se konfliktům vzniklých z nedovoleného vstupu na soukromé pozemky. Proto také všechny trasy povedou po cestách, jejichž majitelé souhlasí s užíváním pro tento účel. Vyznačení stezek s sebou přináší i zajímavé možnosti pro místní obyvatele. Na vybraných stezkách je totiž potřeba zřídit tzv. stanice, což jsou zařízení, kde je možné ustájit a nakrmit koně, přespat, odpočinout si, případně se najíst, nakoupit, atd. Měla by to být ubytovací zařízení nebo jezdecké kluby, či majitelé koní, kteří mohou tyto služby nabídnout nebo budou mít tuto možnost zajištěnou v sousedství. Stanice pak budou spolu se zvolenými trasami zakresleny do mapy, která by měla obsahovat také informace o dalších navazujících potřebách pro tuto turistiku, jako jsou: veterináři, podkováři, prodejci jezdeckých potřeb, restaurace (které by zřídily tzv. úvaziště a tím by jezdcům nabídly občerstvení a odpočinek) a dopravci (pro případnou přepravu jezdce i s koněm). Cílem projektu je tedy nejen zmíněné vyznačení tras v terénu a vydání informačních letáků s mapou, ale i aktivní provázání celého území, zlepšení služeb turistického ruchu, prodloužení turistické sezóny, ale především vznik nových možností pro zapojení místních obyvatel, podnikatelů, a všech příznivců jezdeckého sportu a koní.

ANDRLOVÁ (2005) konstatuje, že v roce 2005 byl vyznačen první úsek jihočeské jezdecké stezky. Na vyznačení oficiální jezdecké stezky ve spolupráci s Klubem českých turistů byla použita zbrusu nová turistická značka – jezdecká (bílý čtverec s barevným kroužkem uprostřed). V terénu byl vyznačen první úsek jihočeských jezdeckých stezek, a to na trase po úbočí hory Kleť na Českokrumlovsku, v CHKO

Blanský les. Tento úsek, který vede po 300 let staré lesní cestě vybudované Schwarzenberský, byl vyznačen v rámci školení značkařů jezdeckých stezek, uspořádaného na Chatě Pod Kletí ve spolupráci s Klubem českých turistů. Značení v celé republice je třeba zachovat jednotné a dodržet kvalitu technického provedení, proto značkaři musejí projít školením a získat oprávnění.

Účelem značených stezek není někomu zakazovat jezdit mimo tyto cesty. Tato aktivita by měla soustředit jezdce na cesty, které jsou pro ně pohodlné a bezpečné a umožnit jim bez konfliktů a potíží projet daným územím. Hlavně na delší trasy je cestování po značených stezkách rozhodně příjemnější než pracně hledat cestu. (STANĚK, 2000)

2.7.1 Kritéria vedení trasy

Podle ANDRLOVÉ (2007) je výběr trasy především omezen platnou legislativou. Zásadním kritériem je takové vedení trasy, aby nedocházelo k porušování zákonů upravujících pohyb na koni, a aby byly respektovány požadavky ochrany životního prostředí. Z hlediska výběru trasy jsou dále z hlediska bezpečnosti riziková následující místa:

- Silně frekventované komunikace, železniční tratě
- Brodění větších nebo hlubokých vodních toků
- Přejech hlubokých koryt (potok, erozní rýha)
- Sídla (města, obce)
- Ohrazené pastviny

Z dalších důvodů jsou nevhodnými místy pro vedení jezdecké stezky také:

- Místa neprostupná vzhledem k zájmům ochrany přírody
- Zemědělsky využívané plochy (pole, louky), po sklizni sice využitelné, ale pro vedení celoročně využívané značené stezky nevhodné
- Nevhodný je souběh s cyklistickými stezkami, souběh s pěšími stezkami, pokud není cesta široká alespoň 2 metry (pozn. naopak vhodný je často souběh s lyžařskými trasami, pokud vedou po cestách).

2.7.2 Povrch, vedení stezky v terénu

Ideálním povrchem pro jezdeckou stezku je dostatečně pevná, ale přitom pružná cesta. V našich podmínkách toto nejlépe splňují polní a lesní cesty, cesty na hrázích

rybníků, vhodné je i vedení koní po středních travnatých pásech cest. Stezka může být vedena, pokud nelze jinak, i po dostatečně široké krajnici méně frekventované komunikace vyhovují především silničky 3.třídy nebo místní a obslužné komunikace. Stezky tvořící hlavní páteřní trasy vedou jak v nejdůležitějších směrech a napojují se na síť do sousedních krajů a zemí, tak mohou vést i na dalších významných trasách historických stezek. Je třeba, aby v okolí stezek bylo dostatek stanic pro přenocování jezdců a koní. Na trase je potřebný dostatek míst vhodných k odpočinku, možnost občerstvení, napojení koní. Stezka by měla vést zajímavým prostředím (historické památky, přírodní zajímavosti, voda, romantický terén). Trasy musí být přizpůsobovány terénním podmínkám při dodržení naplánovaného směru. V případě, že na vybrané trase jsou místa, která mohou znamenat překážku pouze pro některé jezdce a koně (brodění řeky), je možno pro daný úsek vyznačit i variantní trasu. (ANDRLOVÁ, 2007)

Požadavky na vyvážení nových hipotras se dle HANÁKA (2002) dělí na:

- **Požadavky technické** – např. vhodná šířka trasy, její sklon, vrstvy vozovky
- **Požadavky specializované** – např. vhodná protierozní opatření, monitoring, ochrana ekologicky cenných krajinných prvků
- **Požadavky krajino-estetické** – např. plynulé vedení trasy, přírodní a kulturní zajímavost
- **Požadavky minimalizace narušení dominantních celospolečenských funkcí zpřístupňované krajiny či existujících funkčních systémů** – vyhnout se dlouhodobému souběhu s jinými druhy cest
- **Požadavky ekonomické** – co největší využití stávajících sítí cest, co nejnižší investiční náklady

2.7.3 Vyznačení jezdecké stezky

Jezdecké stezky se znační obdobně jako pěší trasy, a to zejména proto, že na stezce se málokdy cválá a při delších vyjíždkách se koně pohybují převážně krokem. Rychlost pohybu je tedy bližší spíše pěšímu turistovi než cyklistovi nebo lyžaři. Četnost a výška umístění značek pro pěší turisty tedy vyhovuje jezdcům lépe, než jiné druhy značení. Při dlouhém putování také často vedeme koně na ruce, takže značky vidíme z pohledu pěšího turistu. Je tedy zbytečné umísťovat značky příliš vysoko. Před vyznačením stezky je nutné zajistit souhlas všech majitelů pozemků, po kterých stezka povede. Existuje sice právo na průjezd po veřejné cestě, ale neexistuje právo vyznačit na ní trasu (JEZDECKÁ TURISTIKA, 2008).

Podle MARKVARTA (2009) zachováváme při značení jezdeckých stezek tato pravidla:

Trasování

Značené jezdecké trasy navrhujeme tak, aby nevznikal jejich souběh se značenou trasou jiného přesunu (pěší, lyžařskou nebo cyklistickou).

V nutných případech, kdy není jiná možnost, lze vést tyto trasy v souběhu se značenými trasami jiného přesunu jen tehdy, je-li využitelná šířka cesty v celém takovém úseku minimálně 2 metry. Pokud se nejedná o zpevněnou cestu, je zároveň nutné na obou koncích takového souběhu umístit upozornění pro jezdce, po jaké straně cesty musí své koně vést tak, aby kopyta koní nepoškodila cestu v celé její šíři.

Umístění

Značky a šipky jezdeckých tras umísťujeme ve výšce cca 180 cm nad zemí. V případě souběhu se značenou trasou jiného přesunu je umísťujeme ve výši 10 cm nad každou pěší nebo lyžařskou značkou a 20 cm pod každou cykloznačkou.

Značky a šipky jsou v terénu umísťovány na vhodné objekty způsobem shodným s pravidly umístění značek a šipek pěších tras. Rovněž hustota značení jezdeckých a pěších tras je shodná.

Rozměry

Jezdeckou značku tvoří bílý čtverec 10 x 10 cm, uvnitř kterého je souměrně umístěn barevný kruh o průměru 6 cm. Šířka mezery mezi bílou a barevnou částí je 0,5 cm (viz. obr. č. 1). Lze použít i šipek, jejichž provedení je shodné se šipkami u místního značení pěších tras. Pro zlepšení viditelnosti na větší vzdálenost je možné použít i značku větších rozměrů, tzv. volavku.

Směrovky a tabulky

Směrovky a tabulky pro jezdecké trasy jsou textově i barevně shodné se směrovkami pěších tras s tím, že v jejich záhlaví je uveden text „Jezdecká stezka KČT“ a v hrotu směrovek je zobrazen kruh, barevně odpovídající jezdecké trase.

Tyto směrovky a tabulky se umísťují podle pravidel shodných s pravidly umísťování směrovek a tabulek pěších tras. Na společných textačních informačních místech s trasami jiných přesunů jsou směrovky jezdeckých tras umísťovány nad směrovkami pěších a lyžařských tras a pod směrovkami cyklotras.

Barva a číslo trasy

Určení barvy konkrétní jezdecké stezky odpovídá systému barevného odlišení u pěších značených tras. Hlavní tranzity (S-J větve, Z-V tranzit, tranzit hraniční apod.) jsou značeny červeně, další vedlejší větve modře, regionální a místní jezdecké trasy zeleně nebo žlutě. Je nutné dbát na to, aby se pokud možno nekřížily jezdecké stezky téže barvy, či aby se hlavní větve tranzitu při svém rozdělení či dalším dělení nerozdělily na barevně stejně značené trasy.

Každé nové značené jezdecké trase je přiděleno její celostátně platné třímístné evidenční číslo, které odpovídá její barvě: červené trasy č. 101 – 299, modré trasy č. 301 – 499, zelené trasy č. 501 – 699 a žluté trasy č. 701 – 899.

Barvu i evidenční číslo nově plánovaným trasám centrálně přiděluje pověřený pracovník Sekce značení jezdeckých stezek Rady značení KČT.

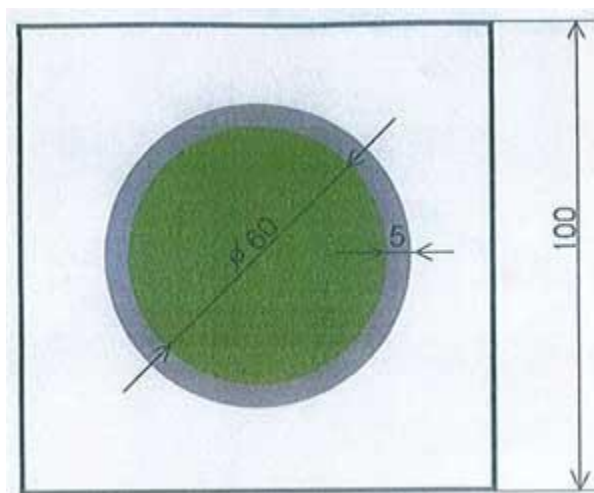
Jízdárenské okruhy

Jízdárenské okruhy jsou značeny barevným symbolem podkovy v bílém čtverci o vnějším rozměru 10 x 10 cm (viz. obr. č. 2). Tyto cesty nemají evidenční číslo, nevybavují se směrovkami ani tabulkami. Pokud chce majitel stáje provést údržbu, může na základě Dohody o provedení práce najmout značkaře KČT a zaplatit mu i výlohy spojené s výkonem práce.

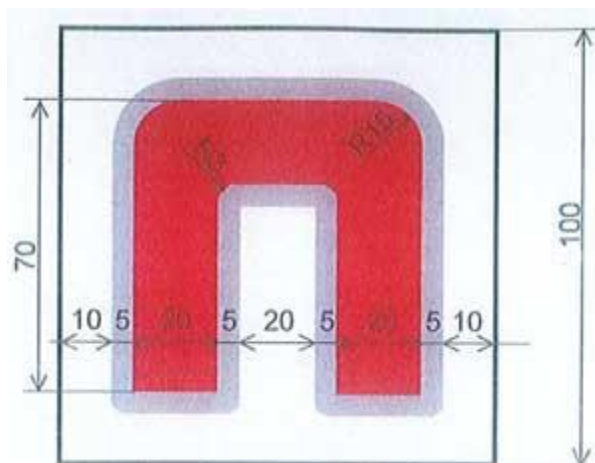
Městské jezdecké okruhy

Jestliže městské jezdecké okruhy navazují na sítě jezdeckých stezek v ČR, mohou být po odsouhlasení značeny jako regionální či místní jezdecké trasy. Podle tohoto principu jsou pak vyznačeny stejným způsobem, jako ostatní jezdecké trasy (zpravidla zelenou nebo Žlutou barvou) a vybaveny potřebnými směrovkami a tabulkami. Pokud nezapadají do značení sítě jezdeckých stezek, bude značení i přístup k nim stejný, jako u jízdárenských okruhů.

Pro jezdecké stezky byly Klubem českých turistů schváleny následující značky:

Obr. č. 1: Jezdecká stezka průběžná (Zdroj: <http://konske-stezky.cz/metodika-znaceni/>)

Obr. č. 2: Jezdecká stezka okružní (Zdroj: <http://konske-stezky.cz/metodika-znaceni/>)

2. 8 Inventář na jezdecké stezce

Nejčastěji je jezdecká trasa vedena po existující účelové komunikaci a těleso stezky doprovází odvodňovací a zabezpečovací objekty. Mezi ty, které zajišťují bezpečné odvedení srážkové vody a zabezpečují křížení vodotečí (KREŠL, SEREDA, 1989) patří:

- příkopy a rigoly pro vedení převážně povrchové vody podél cestního tělesa,
- svodnice pro příčné svádění vody z koruny zemních cest,
- drenáže pro odvádění a snižování hladiny podzemní vody,
- mosty, propusti a brody pro příčné převedení vodních toků pod cestou.

Pro koně není problém překonat vodoteč broděním a v případě navrhování hipostezek je třeba dbát jen o monitorování míst křížení vodotečí a zajištění jejich bezpečného a ohleduplného provozování bez narušení jejich správné funkčnosti. Lávky či mostky musí být dostatečně pevné, nebo označené varovnou cedulí. Další objekty, které zabezpečují stezku, jsou v mnohém pro hipoturistiku charakteristické. Jsou to:

- úvaziště,
- směrové značky a tabule,
- informační panely.

2.8.1 Úvaziště

Úvaziště jsou budována z masivního vakuově impregnovaného dřeva, délka příčného břevna 4 m, podpěry zapuštěné do země do hloubky 0,8 – 1 m, nad zemí ve výšce 1 – 1,2 m (celková délka podpěr 2 m) Majitel či provozovatel stáje (restaurace, koupaliště, hradu, obchodu), kde bude úvaziště stát, musí zajistit místo dostatečně veliké a bezproblémové z hlediska vlastnictví pozemku a zavázat se k údržbě a úklidu okolí úvaziště (ANDRLOVÁ, 2007).

2.8.2 Stojany s informačními tabulemi

Informační tabule je vhodné instalovat na exponovaných místech jezdeckých stezek (např. při vjezdu do biosférické rezervace, na hranici národního parku). Kromě mapy by tabule měla obsahovat i text pravidel chování na stezce. Nabízí se i možnost tematiku koní zahrnout jako zastavení do naučných stezek (ANDRLOVÁ, 2007).

2.8.3 Ohrady pro koně

Kruhové ohrady jsou univerzálním inventářem – mohou sloužit jak pro přenocování či odpočinek koní hostů, tak i mimo turistickou sezonu pro výcvik vlastních koní na stanici (ANDRLOVÁ, 2007).

2.8.4 Další inventář na jezdecké stezce

Odpočívadla, přístřešky, napajedla, můstky

2.9 Bezpečnost a pravidla pohybu na jezdecké stezce

Podle HOLLÉHO (2003) je základem bezpečnosti v jezdeckém sportu je vhodně prochovaný, správně příježděný a dobře trénovaný kůň na jedné straně, a ukázněný, rozvážný a trénovaný jezdec na straně druhé.

- Prochovanost je výsledkem chovatelské práce. Zaručuje dobré povahové vlastnosti koně a jeho správnou tělesnou stavbu. Tato je předpokladem pro pohybovou zdatnost a výkonnost koně.
- Správný základní výcvik je zárukou ovladatelnosti koně a jeho jistoty v jednotlivých chodech při překonávání překážek.

- Účelný a systematický trénink nakonec vytváří z koně spolehlivého atleta, ochotného a schopného plnit naše požadavky.

2.9.1 Provozní řád jezdeckých stezek

Provozní řád stezek z pohledu zemědělství je podle JIRÁSKOVÉ A MIKULEHO (2009) následující:

- Na jezdecké stanici je povinností každého uživatele jezdecké stezky se s tímto provozním řádem seznámit a povinností majitele jezdecké stanice je tento řád mít vyvěšen na viditelném místě s ostatními informacemi o bezpečném provozu stezky.
- Na veřejných komunikacích je potřeba dodržovat zákonná pravidla provozu na silničních komunikacích. Dbát odpovědnosti k ostatním účastníkům, kteří se na stezkách pohybují a brát zřetel, že stezky se mohou křížit s turistickými a cykloturistickými stezkami.
- Maximální počet koní ve skupině je stanoven na deset kusů.
- Vydá-li se skupina větší než deset jezdců, musí se rozdělit a minimální vzdálenost mezi skupinami je 500 m od posledního koně. Každá skupina má určeného svého vedoucího.
- Průvodce, či vedoucí skupiny ji vede a je za ni odpovědný. Je vybaven mobilním telefonem, znalý pohotovostních čísel. Je informovaný o stezce, případně doplňuje aktuální informace na stanicích o průjezdnosti a stavu stezky. Jezdci by měli dodržovat trasu s ohledem na své zdraví. Skupina je povinna dbát místních nařízení a momentálních omezení průjezdnosti.
- Je výslovně zakázáno provádět vyjížďky z trasy za účelem projížděk po polích a loukách nebo vjíždět do lesů a rušit zvěř či ji dokonce nahánět.
- Ohleduplnost všech účastníků pohybujících se na stezce je nezbytnou součástí těchto pravidel. S ostatními turisty se mívá zásadně v kroku.
- Je možné, některé úseky cválat, ale nikdy ne tryskat. Terénním překážkám se raději vyhněte, neznáte místo doskoku. Pokud předjíždíte, dejte jezdcí před sebou včas vědět.

- Je výslovně zakázáno tábořit mimo určená místa a rozdělávat oheň.
- Jezdci vjíždějí na stezku na vlastní nebezpečí. Při vzniku jakéhokoliv problému s majiteli pozemků, kontrolními orgány Policie ČR, Lesní stráží apod., je potřeba okamžitě informovat nejbližší jezdeckou stanici a následně situaci řešit s představitelem občanského sdružení.

2.9.2 Bezpečnostní desatero

MROČKA (1986) uvádí:

1. *„Uvědomte si, že jakmile nasednete na koně, jste novou bytostí. Vaše hmotnost se zvýší ze 75 na 450 – 600 kg, vaše výška vzroste ze 175 na 275 cm a také vaše rychlost podstatně překročí zaběhnuté zvyklosti.*
2. *Nikdy neriskujte. Jezdecký sport je sám o sobě dost nebezpečný a není třeba nerovnovážným jednáním, falešným hrdinstvím a nezřídka prázdnou frajeřinou jeho rizikovost ještě zvyšovat. Turistická trať není kolbištěm, kde v záloze čeká lékařská služba první pomoci.*
3. *Neustále pamatujte na etologické vlastnosti svého koně, hlavně na plachost a stádový pud. Nedopusťte, aby kůň v důsledku nějaké příčiny zpanikařil. V takovém stavu je neovladatelný. Klid a rozvahu! Nad koněm nemáte šanci vyhrát silou.*
4. *Nepožadujte po koni více, než na kolik má! Nerespektování této zásady je přímou cestou k tragédii. Vyhybejte se při turistické jízdě skokům. Zbytečně jimi vyčerpáváte koně, zvyšujete pravděpodobnost pádu, a tím také možnost zranění koně či vás. Nevyžadujte ani od sebe více, než na co máte.*
5. *Jestliže se postaráte o koně, kůň se postará o Vás! Vypěstujte si cit pro své zvíře! Schopnost průběžně hodnotit jeho síly a rezervy patří k největšímu umění. Sesehnout z koně při namáhavých stoupáních či klesáních není projevem slabosti, ale důkazem vaší jezdecké vyspělosti. Chůze vedle koně prospěje nejen jemu, ale i vám – uvolní strnulé svalstvo a kůň i vy zřetelně pookřeje.*
6. *U koní je třeba být v neustálém střehu. Na zemi i v sedle. Nesmí to však být příčinou ztráty vnitřního klidu, protože by to kůň vycítil. Před jízdou ani v jejím průběhu nepijte alkoholické nápoje! Prodlužují vaši reakci a v sedle musíte někdy jednat velmi rychle.*
7. *Před turistickou akcí, ale i v jejím průběhu, kontrolujte svou výstroj, sedlové řemeny, nohy koně, kopyta, podkovy. Důsledně se vyhýbejte můstkům a nejisté nosnosti!*

Obcházejte sloupy vysokého napětí! Proud v důsledku přepětí bleskové pojistky může vniknout do země. Kůň je na krokové napětí mimořádně citlivý a může ho zabít i proud, který vy v botách ani nepocítíte.

8. *Dodržujte vzdálenost mezi koňmi ve skupině také při odpočinku! Ve cvalu se nepředbíhejte. Stezka není dostihová dráha. Nevzdalujte se od koní a nikdy je nenechávejte bez dozoru!*
9. *Využijte každou možnost k odbornému vzdělání. Sledujte literaturu, pište, rozšiřujte svůj obzor a znalosti.*
10. *Snažte se být naprosto soběstační, ale na druhou stranu buďte neustále připraveni a ochotni pomoci druhým v těžkostech!“*

2.9.3 Bezpečnost na silnici

- Buďte ve střehu. Kůň musí reagovat na všechny vaše pomůcky.
- Držte se při krajnici nebo v travnatém pásu kolem silnice. Jeďte krokem nebo klusem, nikdy však na silnici necválejte (ani na travnatém okraji).
- Řidičům, kteří zpomalí, je slušné poděkovat. Zvedněte ruku a kývněte hlavou.
- Chcete-li změnit směr, dejte zřetelné a správné znamení. Obracíte-li se doleva, upažte levou rukou.
- Vidíte-li něco, co by vašeho koně mohlo polekat, počkejte, až silnice bude prázdná, a teprve pak podezřelý předmět obejděte.
- Vedete-li koně po silnici, musí jí při okraji (dál od provozu na silnici).
- Pro jízdu na silnici potřebujete reflexivní nášivky, obzvlášť v dešti a za tmy. (DICKINS, HARVEY, 2004)

2.9.4 Pravidla při odpočinku

Pěkné místo v krajině zve k odpočinku. Předtím musíš zajistit některá bezpečnostní opatření:

- uvolnit sedlový popruh - uvolnit sedlový popruh, především pokud se koně smějí pást nebo pít
- vhodně koně seskupit - postavit vedle sebe jen ty koně, kteří se snesou, jinak by mohly rychle vzniknout bitky o pořadí
- držet koně - jezdec může držet vždy dva koně, postaví se přitom proti nim
- uvázat za ohlávku - pokud by koně měli být přivázaní delší dobu, je vhodné sundat jim uzdečku a místo toho přehodit lehkou nylonovou ohlávku, kterou

vezeš s sebou (TETTERNBORN, 1996)

2.9.5 Co dělat, když se přihodí úraz

Při vyjížděce do krajiny mít na zřeteli úraz - to není sice nijak krásná, ale zato nutná myšlenka. Pokud se totiž někdy něco stane, je nutné jednat rychle. Při pádu s koně snadno vypukne panika a člověk neví, co by měl dělat nejdřív. Nyní pomůže jen zachovat klid a rozmyslet si, kde hrozí nejakutnější nebezpečí. (TETTERNBORN, 1996)

Postarat se o koně a toho, kdo spadl

Hrozí-li, že volně pobíhající kuň poběží směrem k dálnici, je jasné, že se nejdříve musíš pokusit ochránit koně a ostatní účastníky provozu.

Pokud možno zároveň se někdo jiný musí postarat o toho, kdo spadl, a pokusit se zjistit, jak těžce je zraněn, zeptá se ho. Pokud ten člověk nemůže mluvit nebo je v bezvědomí, nemělo by se s ním za žádnou cenu hýbat, je tu velké nebezpečí poranění zad. V pochybném případě ihned zavolejte lékaře. (TETTERNBORN, 1996)

Volně pobíhající koně nehoňte

Díky dobrému orientačnímu smyslu se volně pobíhající koně většinou cíleně vrátí do své stáje. Pokud se koně snažíš nejdřív chytit, rozhodně jej nesmíš honit, spíše jej přilákej pochoutkou nebo nažeň do oploceného výběhu. V každém případě drž koně dál od silnice. (TETTERNBORN, 1996)

2.10 Výhody a rizika jezdeckých stezek

Existuje hned několik důvodů, proč sítě jezdeckých stezek budovat, a to jak v měřítku lokálním, krajském, celorepublikovém, tak i mezinárodním. Níže jsme uvedli jak hlavní výhody jezdeckých stezek, tak jejich nevýhody.

2.10.1 Výhody jezdeckých stezek

ŠPIČÁKOVÁ (2009) uvádí tyto výhody jezdeckých stezek:

- předchází se škodám způsobeným jezdcí, kteří by díky bloudění v neznámém terénu (nebo z neukázněnosti) zvolili jízdu porostem, přes zemědělské kultury nebo pastviny,
- pro jezdce značená stezka představuje jistotu průchodnosti terénu, snazší orientaci, a větší informovanost o okolní krajině,
- odpadá vznik konfliktů s majiteli pozemků, kteří by jezdcům mohli zakázat vstup na svůj majetek,
- zajišťuje bezpečný pohyb jezdců a koní (vyloučení přechodů přes nebezpečná a neprostupná místa, vedení stezek zejména po polních a lesních cestách),
- zvýšený komfort pro koně i jezdce (ubytování na stanicích, kruhové ohrady, úvaziště u odpočívadel),
- významně zlepšuje podmínky pro místní majitele koní – provozovatele stanic; rozšíření nabídky o další zajímavé služby (výcvik koně i jezdce, projížďka kočárem, průvodce po koňské stezce),
- významné prodloužení turistické sezóny (pro turistiku na koni je nejvhodnější jaro a podzim),
- pouhý pobyt koní turistů na stanicích výrazně zvyšuje atraktivitu míst i pro ostatní hosty, především rodiny s dětmi,
- při promyšleném vedení stezek setkání s koňmi oceňují i pěší turisté, fotografové a další milovníci romantiky a historie,
- návštěvníkům – jezdcům je umožněno rozsáhlé pozorování zvěře v přírodě zvěř se jezdce na koni nebojí.

2.10.2 Ekonomický přínos

Ekonomický přínos představuje největší motivaci a zainteresovanost organizací i soukromých subjektů. Na hipoturistice profitují nejen jezdecké stanice ale i další poskytovatelé služeb zejména služeb stravování a občerstvení. Jezdci na koních mají navíc výdaje i za svého koně, jejich denní útrata je v porovnání například s cyklistou vyšší. Zajišťování stravy pro koně zvyšuje odbyt krmiva od místních zemědělců a k ustájení koní lze využít dosud nevyužité pastevní plochy. Peníze vložené do vybudování

stezek tak budou k užitku celé společnosti, nejenom jezdcům na koních. Stále větší poptávka po prázdninových aktivitách na koni může významně pomoci při rozvoji ekonomiky chudších zemědělských regionů. (ŠPIČÁKOVÁ, 2009)

2.10.3 Rizika jezdeckých stezek

Mezi nevýhody jezdeckých stezek řadí ŠPIČÁKOVÁ (2009):

- riziko přenosu chorob koní (při nedůsledném dodržování veterinárních předpisů a zásad zoohygieny, schémat očkování a odčervení),
- riziko zranění koně v náročnějším terénu (nedodržování bezpečnostních pravidel, pravidel pohybu na stezce, přeceňování vlastních sil nebo sil koně),
- riziko dočasného poškození povrchu stezky v určitých situacích (větší množství projíždějících jezdců při deštivém počasí), dalším přecházením koní po vysychající půdě dochází k opětovnému zarovnění povrchu,
- riziko vyplývající z možného střetu jezdce především s cyklistou,
- riziko pohybu neukázněných turistů s koňmi.

2.11 Stručné shrnutí teoretické části

Turistika na koni (hipoturistika, jezdecká turistika) nabízí v porovnání s ostatními formami turistiky téměř ideální možnost spojení zdravého využití volného času, pobytu v přírodě, budování vztahu ke zvířatům, krajině a k ochraně životního prostředí s plány rozvoje cestovního ruchu na venkově.

V České republice se od roku 2004 intenzivně pracuje na zmapování současného stavu vytváření podmínek pro rozvoj této formy turistiky. V Jihočeském kraji, kde myšlenka na vytvoření sítě stanic a stezek pro turistiku na koni vznikla, je možno využít již téměř 500 km značených jezdeckých stezek.

Pro značení stezek byla vytvořena metodika, která vychází z pěšího značení, používaného již 120 let Klubem českých turistů (toto značení je světovým unikátem). Pro jezdeckou stezku je značkou bílý čtverec 10x10 s barevným terčem uprostřed. Vyznačení stezky provádějí sami koňáci, kteří absolvují zaškolení pro značkaře KČT. Starají se i o údržbu značení, která se pak provádí na každé stezce 1x za tři roky. Tuto údržbu financuje KČT, první vyznačení stezky nikoli. V Klubu českých turistů je zřízena sekce turistiky na koni, organizátoři z jednotlivých krajů se setkávají, takže v

České republice (také světový unikát) funguje celý systém podle jednotných pravidel (značení, pravidla pohybu na stezce, souhlasy majitelů pozemků atd.).

Pokud budeme chtít při našem putování využít služeb jezdecké stanice, musíme si nocleh na stanici domluvit předem. Většina stanic nefunguje pro „příchozí“, ale jen pro ohlášené jezdce. Samozřejmě je vhodné mít s sebou kontakty na ostatní stanice na trase pro případ zpoždění atd. Co se týče map s jezdeckými stezkami, na internetových stránkách www.turistikanakoni.cz je seznam dosud vydaných map celostátní edice Kartografie 1:50 000, jsou to kvalitní turistické mapy mj. se všemi „koňářskými informacemi“. V roce 2010 vyšly první čtyři mapy (Šumava - Trojmezí, Novohradské hory, České Švýcarsko, Vizovické vrchy), v roce 2011 vychází dalších 8 map. Tyto mapy lze zakoupit v obchodní síti nebo přes internet na www.kartografie.cz. Z našich stezek se lze také plynule napojit na stezky sousedních států. V některých místech již jsou stezky přímo propojeny přes hranice, nejčastěji je to na rakouské hranici (Horní a Dolní Rakousko).

3 CÍLE VÝZKUMU, ÚKOLY, VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Bakalářská práce analyzuje problematiku jezdecké turistiky, chov koní, finanční náročnost, věkové rozložení osob věnující se tomuto odvětví.

3.1 Cíle práce

Po rozboru údajů v odborných pracích chceme přinést podrobnější informace o stavu rozvoje jezdecké turistiky ve Středočeském kraji, neboť se domníváme, že v této oblasti je jezdecká turistika nejvíce rozšířená. Chceme blíže charakterizovat větší skupinu osob, které se v této oblasti jezdeckou turistikou zabývají.

3.2 Úkoly práce

- vymezení pojmů týkající se dané problematiky, analyzovat odbornou literaturu a další zdroje
- zkombinování poznatků z dříve uvedených zdrojů
- realizace dotazníkové akce, rozhovory
- statistické zpracování výsledků a vyhodnocení
- vypracování písemné zprávy
- určení způsobů, které přivedly respondenty k jezdecké turistice
- zjištění nejčastěji využívaných forem hipoturistiky

3.3 Výzkumné otázky

1. Je pravidelné provozování jezdecké turistiky určeno pro osoby s vyššími příjmy?
2. Lze jezdeckou turistiku provozovat v každém věku?
3. Pronajímá si většina lidí provozující jezdeckou turistiku koně na jednotlivé jízdy?

4 METODOLOGICKÁ ČÁST

4.1 Výzkumný soubor

Do výzkumného souboru jsme vybrali osoby převážně ze Středočeského kraje a Prahy věnující se jezdeckému sportu a jezdecké turistice ve věku od 15 do 60 let. Požádali jsme 100 respondentů, aby zodpověděli otázky v naší anketě. 75 respondentů nám řádně a platně vyplnilo naši anketu. Tyto odpovědi jsme použili ve výsledkové části, pomocí níž jsme stanovili některé závěry této práce.

4.2 Metody získávání dat

Pro výzkum jsme chtěli použít metodu dotazníku. Vzhledem k časové náročnosti, malého množství údajů a potřebě jeho standardizace jsme nakonec zvolili formu ankety, kde si neklademe požadavek standardizace. Anketu jsme vytvořili pomocí aplikace Google Docs s uzavřenými i otevřenými otázkami. Anketa je nejfrekventovanější metodou zjišťování údajů, to je dáno její zdánlivě lehkou konstrukcí. Je to způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí. Anketa je v širokém pojetí jakékoliv dotazování se specifickou formou zařazení dotazovaných do zkoumaného souboru tzv. „samovýběrem“ a s jednoduchým typem otázek, kterých nebývá mnoho. Anketa byla umístěna na následující stránce: https://docs.google.com/forms/d/1-fC2nnS2xirGHwy_nCsF94n1_bd6phfJqAvEHEL1OdY/viewform

4.3 Popis ankety

Anketa obsahovala 15 otázek. Otázka 1 zjišťovala věk respondentů. Otázka 2 se týkala pohlaví. V otázce 3 jsme se ptali na pohlaví. Otázka 4 zjišťovala nejvyšší dosažené vzdělání. Dále jsme otázkou 5 chtěli zjistit čistý měsíční příjem, v případě, že respondent si ještě sám nevydělává, uváděl čistý měsíční příjem rodičů. Otázka 5 zjišťovala, zda respondent vlastní koně, má koně v pronájmu, je členem klubu a platí pravidelné příspěvky nebo zda si platí jednotlivé jízdy. V otázce 6 jsme se zajímali o to, jakému jezdeckému odvětví se respondenti věnují. Na výběr měli ze třech možností, přičemž zaškrtnout mohli všechny tři. Možnosti byly sportovní ježdění (parkur, drezura, dostihy), rekreační ježdění a jezdecká turistika. V otázce 7 jsme zjišťovali, jak se jednotliví respondenti k jezdeckému sportu dostali. Otázka 8 měla za úkol zjistit, jak dlouho

odpovídající jezdí. Otázka 9 byla směřována na to, jak často respondenti jezdí. V otázce 10 jsme se ptali, jak často se věnují jezdecké turistice. V otázce 11 pak na to, jak dlouho trvají vyjížďky při jezdecké turistice. Otázka 12 zjišťovala, zda se respondenti účastní jedno a vícedenní jezdecké turistiky. V otázce 13 odpovídali pouze ti respondenti, kteří v otázce 12 zaškrtnuli ano. Otázka 13 totiž zjišťovala, kolikadenních výletů se respondenti účastní. Poslední otázka 15 se týkala měsíčních nákladů respondenta za ježdění. Dotazník jsme umístili na webovou stránku na sociální síti, kterou sledují zájemci o koňský sport. Anketa byly vystavená v čase od prosince 2013 do dubna 2014.

4.4 Analýza dat

Vzhledem k tomu, že jsme získávali údaje on-line bylo možné zpracovat otázky formou jednoduchých grafů, které budeme stručně analyzovat. Při této analýze můžeme zjišťovat, jaké rozdíly jsou mezi různými věkovými kategoriemi a mezi osobami s různými finančními možnostmi. Pro přehlednost jsme data vložili do tabulek a grafů v programu Microsoft Excel.

5 VÝSLEDKOVÁ ČÁST

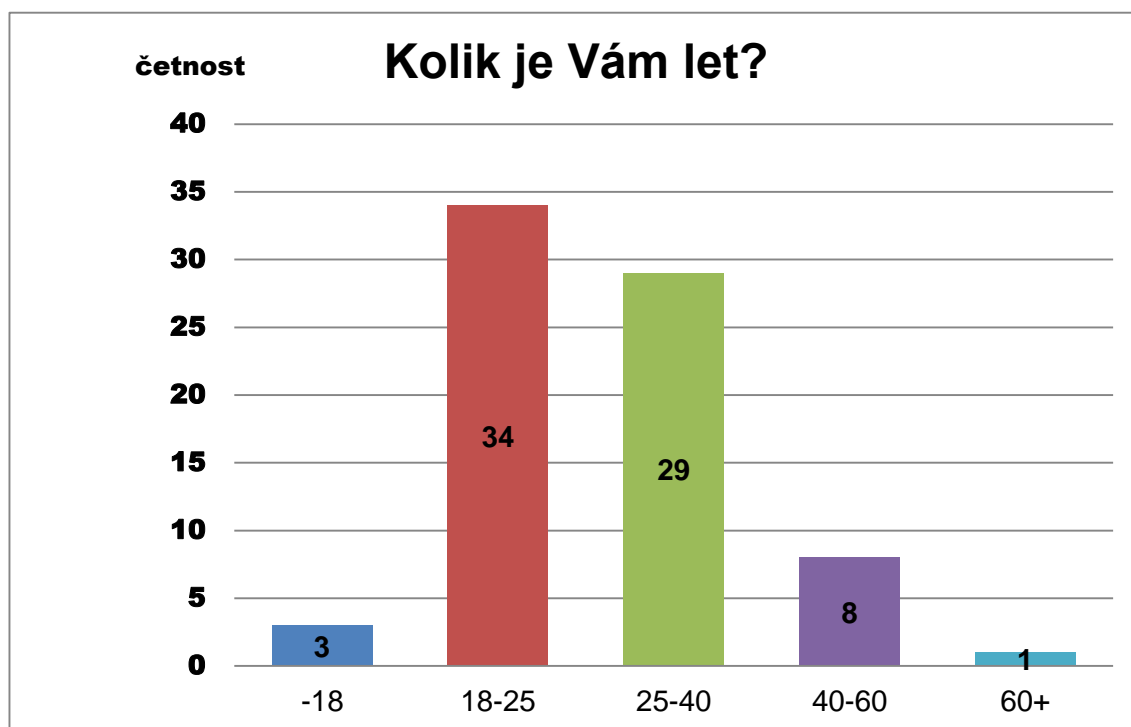
Při analýze výsledků jsme hledali odpovědi na výzkumné otázky a shromáždili jsme data pro obecnější závěry vztahující se k jezdecké turistice ve vybrané oblasti. Zjistili jsme, jaké rozdíly jsou mezi různými věkovými kategoriemi, poměr mužů a žen, rozdíly mezi osobami s různými finančními možnostmi a další informace. Pro přehlednost jsme data vložili do tabulek a grafů v programu Microsoft Excel.

5.1 Výsledky ankety

5.1.1 Věk a profil respondentů

Otázka č. 1: Kolik je Vám let?

První otázka zjišťuje věkový profil dotazovaných respondentů.

Graf č. 1: Kolik je Vám let?

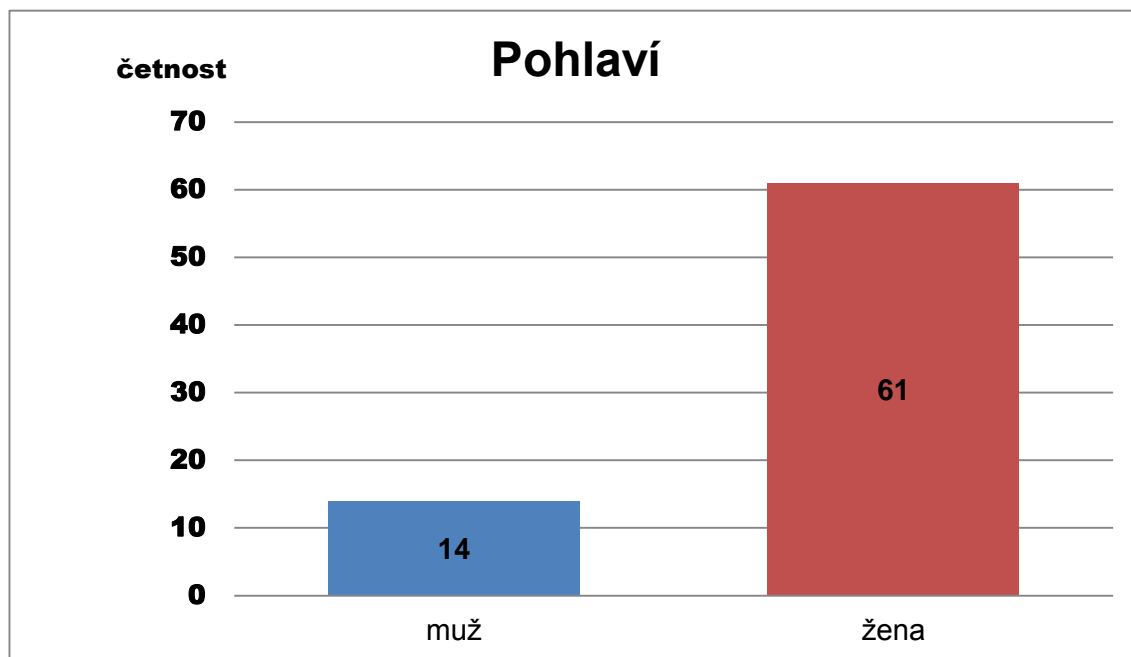
Závěr: Nejvíce dotazovaných respondentů je ve věku 18 až 25let. Druhá nejvíce věkově zastoupená skupina je ve věku 25 až 40 let. Poměrně velké věkové rozpětí jsme volili záměrně. Cílem bylo shromáždít data od co nejširšího spektra dotazovaných.

Předpokládali jsme, že největší podíl respondentů bude v produktivním věku, což se nám také potvrdilo.

Otázka č. 2: Pohlaví

Touto otázkou jsme zjišťovali pohlaví respondentů.

Graf č. 2: Pohlaví

Závěr: Ankety se zúčastnilo 14 mužů a 61 žen. Obecně lze říci, že jezdeckému sportu se věnují především ženy. Muži se tomuto sportu věnují převážně na vrcholové úrovni v odvětví sportovního ježdění.

Otázka č. 3: Povolání

Otázka číslo 3 sleduje, jaké povolání vykonávají dotazované osoby.

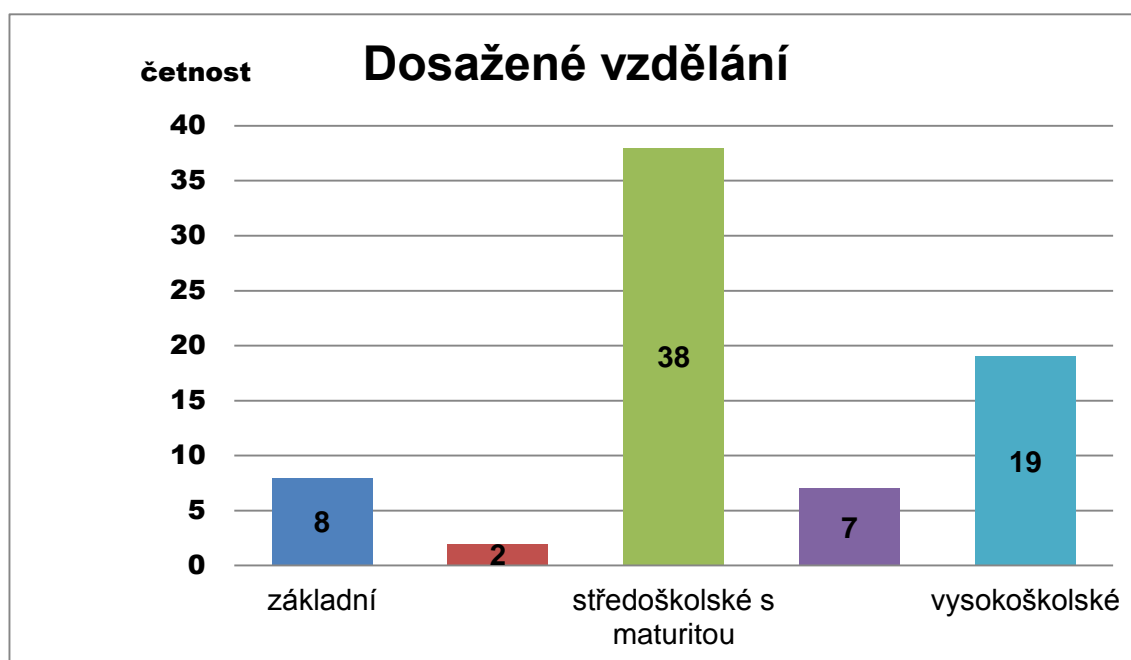
V této otázce jsme zaznamenali širokou škálu povolání. Dokládáme tím, že jsme se snažili o co nejkomplexnější přehled.....

manager, podnikatel, podnikatelka, mateřská dovolená, Projektant, prodavačka, ÚP, Asistent / Administrativní pracovník, stavař, Prodavač, učitelka, IT konzultant, na mateřské dovolené, plavčice, v domácnosti, Elektrotechnik, student VŠ, lesní dělnice, učitel, lékař, osvč, student VŠ, učitel, obsluha ČS, student, OSVČ, reality,

Ošetřovatelka v dětském centru, hlavní zootechnik, student, Vedoucí chovatelských a jezdeckých potřeb, administrativní pracovnice, student, jezdec, důchodce, cvičitel jezdeckých, lékárník, ošetřovatel-jezdec sportovních koní, Marketing Assistant, OSVČ, IT administrátor, logistika, studentka, OSVČ, asistentka jednatele společnosti Bohemian Oil s.r.o., OSVČ, projekty jezdeckých stezek, administrativa, podkovář, záchranář, lesník, jezdec parkurových koní, kovář, farmář, sedlář

Otázka č. 4: Dosažené vzdělání:

Tato otázka zjišťuje, jaké mají nejvyšší dosažené vzdělání osoby účastníci se naší ankety.

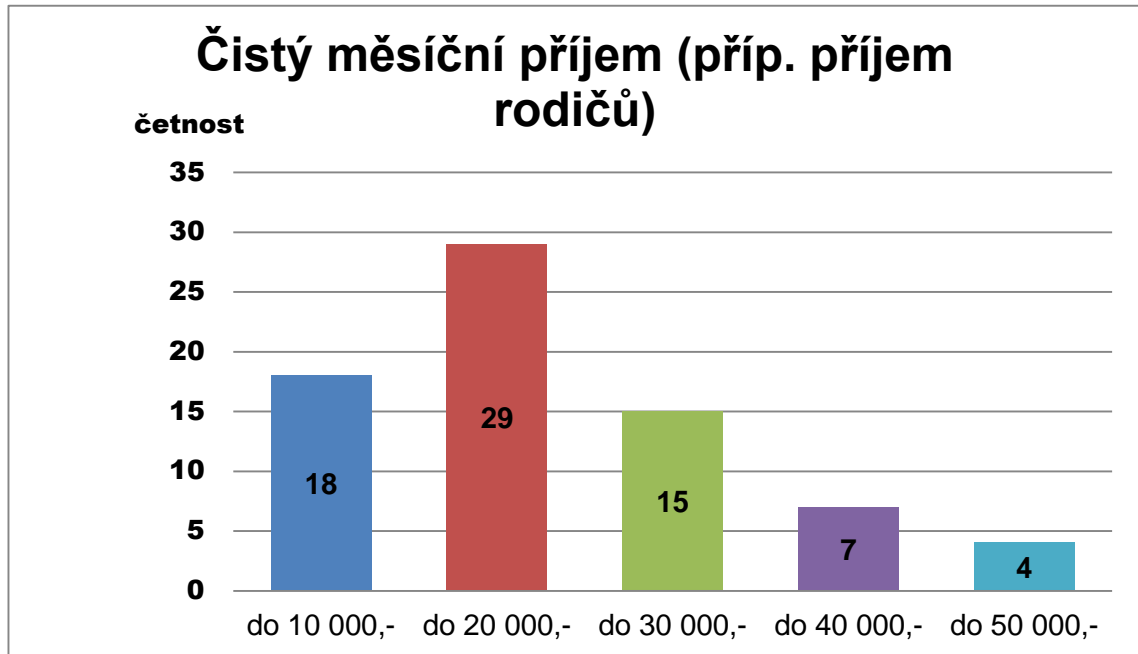
Graf č. 3: Dosažené vzdělání

Závěr: 38 dotazovaných uvedlo své nejvyšší dosažené vzdělání středoškolské s maturitou. Druhé nejvyšší dosažené vzdělání bylo vysokoškolské v počtu 19 respondentů. Nejméně respondentů dosáhlo středoškolského vzdělání bez maturity.

5.1.2 Příjmy

Otázka č. 5: Čistý měsíční příjem (příp. příjem rodičů):

Pátou otázkou zjišťujeme jak velký je čistý měsíční příjem (příp. příjem rodičů).

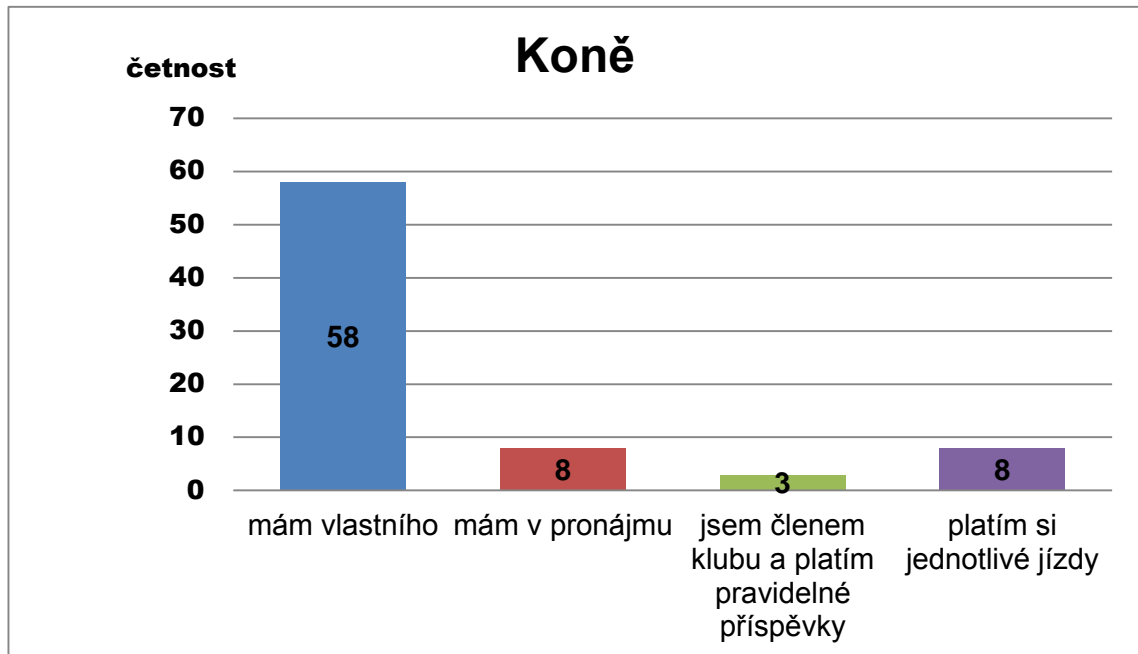
Graf č. 4: Čistý měsíční příjem (příp. příjem rodičů)

Závěr: Nejvíce respondentů má čistý měsíční příjem do 20 000,-. Druhý nejčastěji uváděný měsíční příjem je do 10 000,-. Předpokládali jsme vyšší příjmy vzhledem k vysoké finanční náročnosti v tomto sportovním odvětví. Pouze 4 čtyři respondenti mají měsíční příjem do 50 000,-.

5.1.3 Vlastnictví koně a jezdecké aktivity

Otázka č. 6: Koně:

Touto otázkou jsme chtěli zjistit, kolik respondentů vlastní koně a kolik respondentů si koně půjčuje.

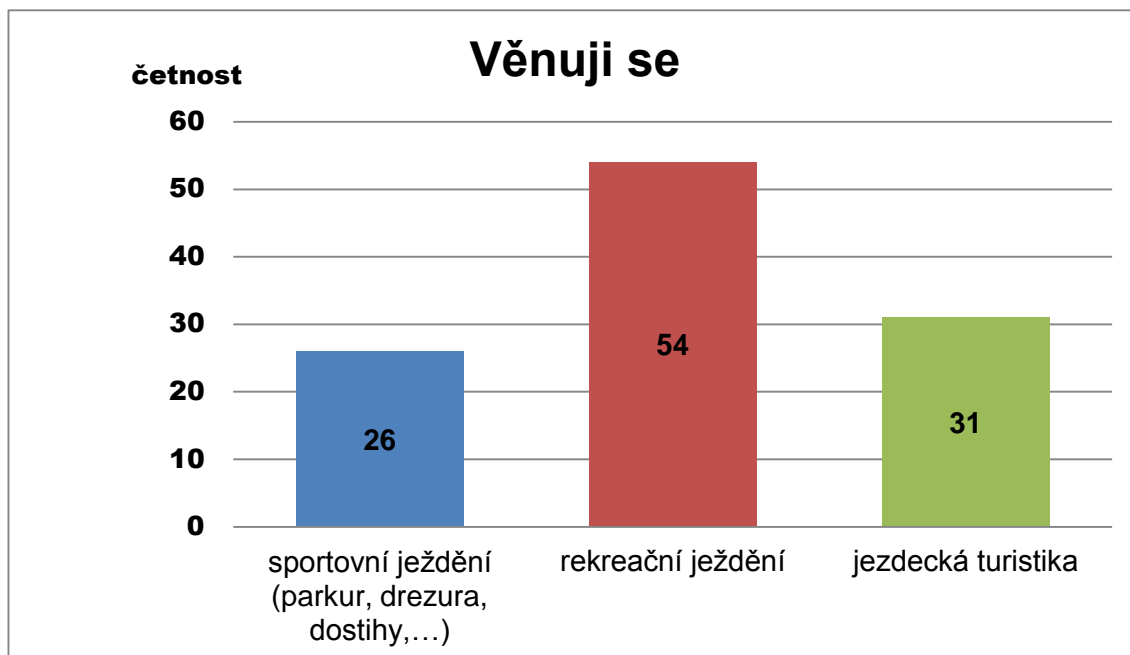

Graf č. 5: Koně

Závěr: 75% dotazovaných uvedlo, že má vlastního koně. Nejmenší skupinou jsou jezdci, kteří jsou členi klubu a platí pravidelně příspěvky. Vzhledem k uvedeným měsíčním příjmům jsme neočekávali tak vysoký počet jezdců, kteří vlastní koně.

Otázka č. 7: Věnuji se:

Tato otázka zjišťovala, jakému jezdeckému odvětví se respondenti věnují.

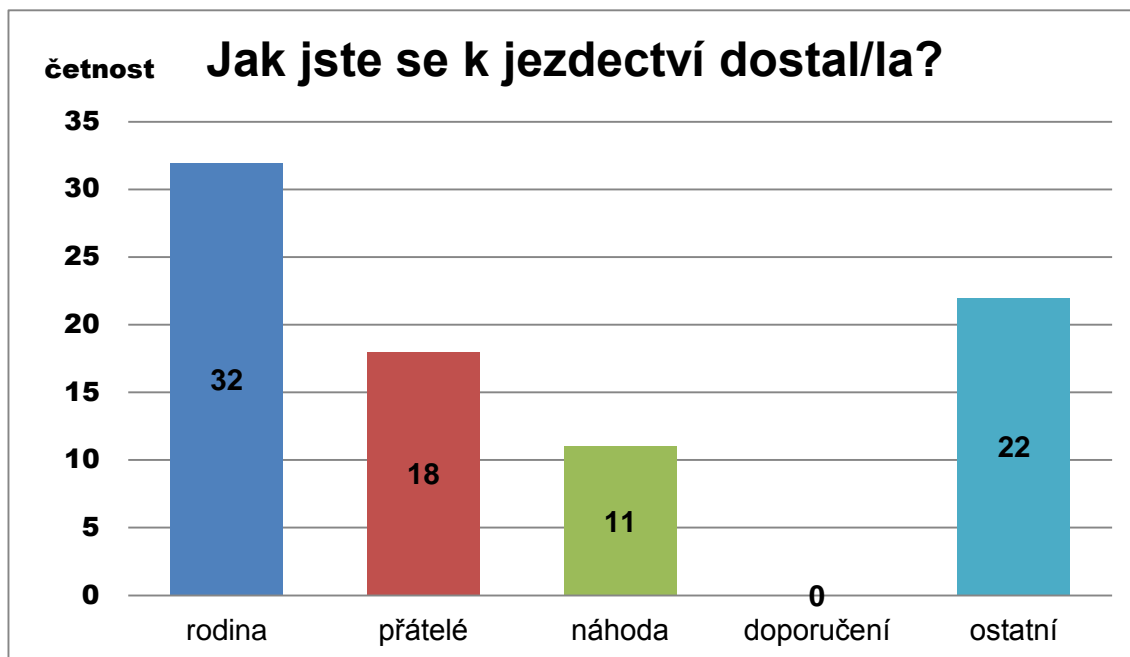

Graf č. 6: Věnuji se

Závěr: Nejvíce zastoupenou skupinou jsou jezdci věnující se rekreačnímu ježdění. Předpokládáme, že je to dáno největší dostupností a nejmenší finanční náročností. Na druhém místě jsou jezdci provozující jezdeckou turistiku. A pouhých 26 jezdců se věnuje sportovnímu ježdění. Myslíme si, že takto nízký počet jezdců věnující se sportovnímu ježdění je z důvodu vysoké jak finanční tak časové náročnosti.

Otázka č. 8: Jak jste se k jezdeckví dostal/la?

Touto otázkou jsme zjišťovali, jak se dotazovaní dostali k jezdeckví.

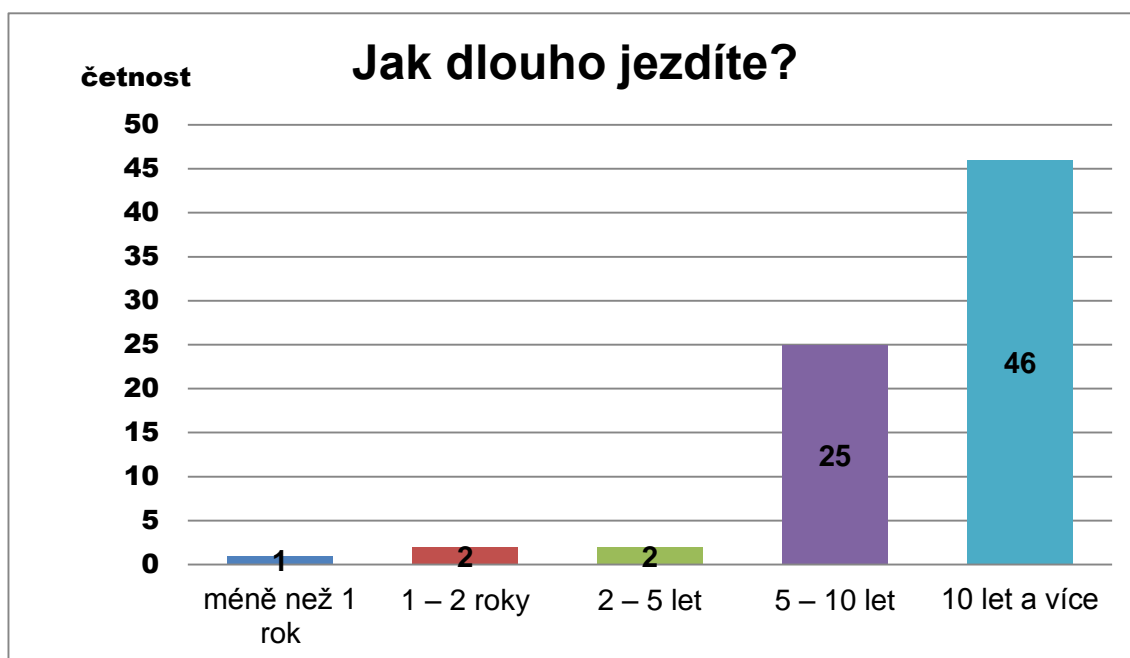

Graf č. 7: Jak jste se k jezdeckví dostal/la?

Závěr: 32 jezdců přivedla k ježdění rodina. Tento výsledek jsme předpokládali, jelikož si myslíme, že právě rodina nás ovlivňuje nejvíce, i co se týče výběru našich zájmů. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou jsou ostatní způsoby. Třetí a také předpokládanou skupinou jsou přátelé. Žádný z respondentů se nedostal k jezdeckví prostřednictvím doporučení.

Otázka č. 9: Jak dlouho jezdíte?

Devátá otázka zjišťovala, jak dlouho se respondenti věnují jezdeckví.

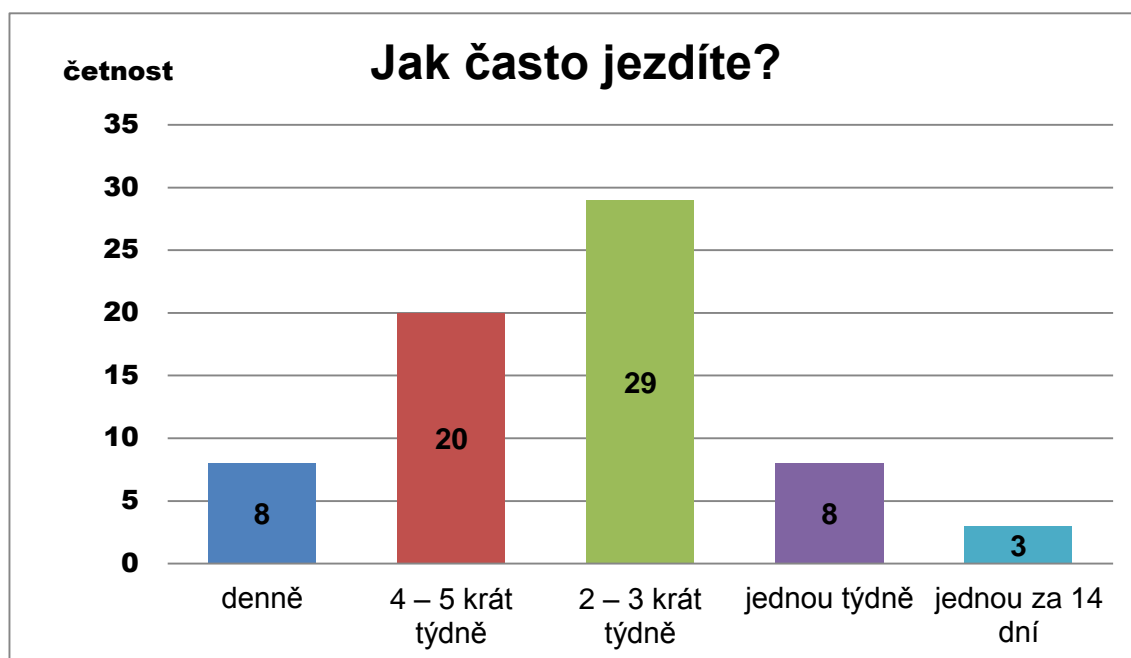

Graf č. 8: Jak dlouho jezdíte?

Závěr: Nejvíce dotazovaných se věnuje jezdeckví 10 a více let. 25 respondentů jezdí 5 – 10 let. Na základě předchozí otázky se domníváme, že většina lidí věnující se jezdeckví, má v rodině někoho, kdo se tomuto sportu také věnuje, a tudíž se snaží vést ostatní členy rodiny k jezdeckví už od dětství. Pouze jeden člověk z dotazovaných se věnuje jezdeckví méně než 1 rok

Otázka č. 10: Jak často jezdíte?

V desáté otázce jsme sledovali, jak často se dotazovaní věnují jezdeckví

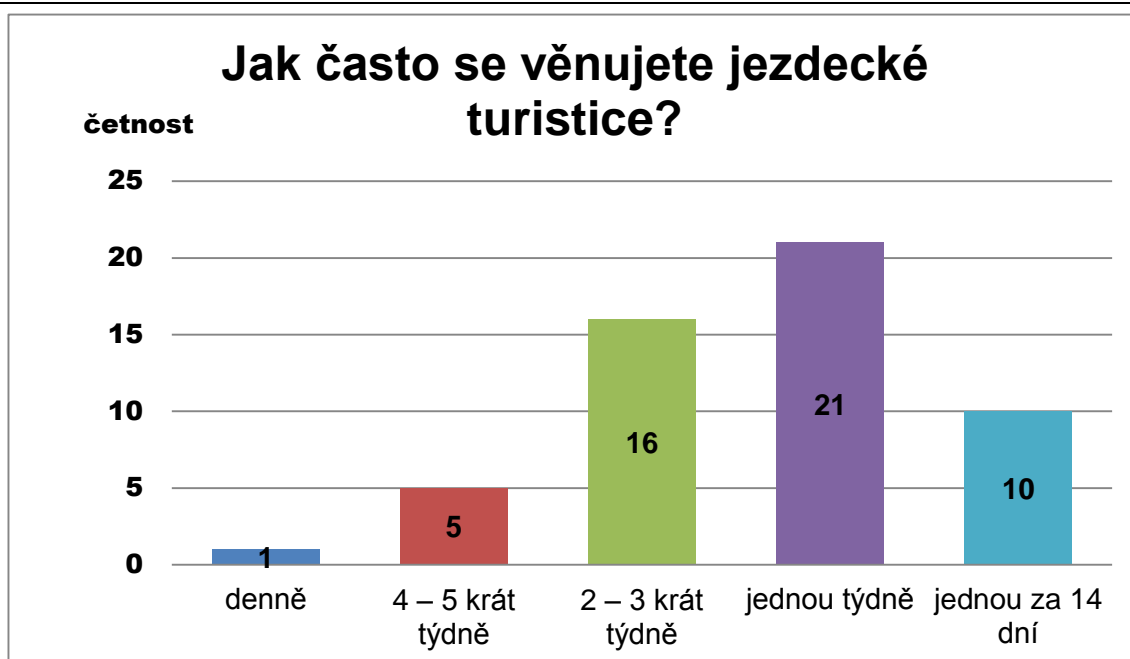
Graf č. 9: Jak často jezdíte?

Závěr: Nejčastěji se respondenti věnují jezdeckví 2 – 3 krát týdně. Druhou nejčastěji zastoupenou skupinou jsou respondenti, kteří se věnují jezdeckví 4 – 5 krát týdně. Pouze 3 odpovídající uvedli, že se jezdeckví věnuje jednou za 14 dní.

Otázka č. 11: Jak často se věnujete jezdecké turistice?

V této otázce jsme se ptali, jak často se dotazující věnují jezdecké turistice.

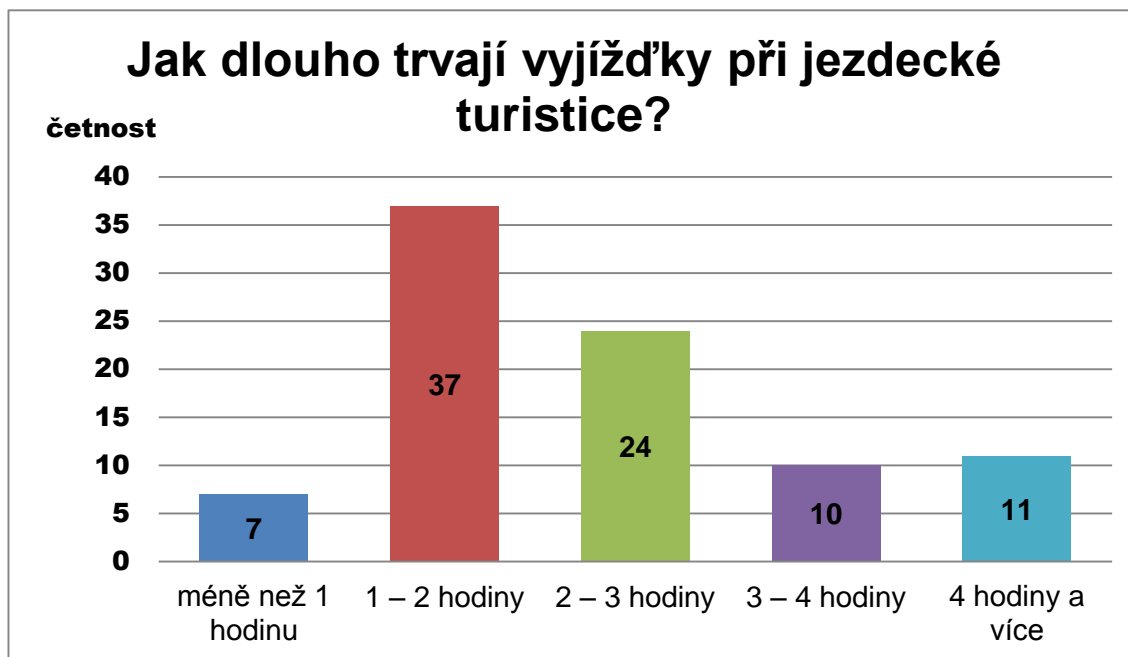

Graf č. 10: Jak často se věnujete jezdecké turistice?

Závěr: Nejvíce respondenti uváděli, že se jezdecké turistice věnují jednou týdně. Pouze jeden člověk uvedl, že se jezdecké turistice věnuje denně. Tento výsledek nás nepřekvapil, jelikož si myslíme, že pro většinu lidí není časově reálné zabývat se jezdeckou turistikou denně, jelikož samotná příprava na vyjížďku při jezdecké turistice zabere mnoho času.

Otázka č. 12: Jak dlouho trvají vyjížďky při jezdecké turistice?

Otázka, která zjišťuje, jak dlouho trvají vyjížďky respondentů při jezdecké turistice.

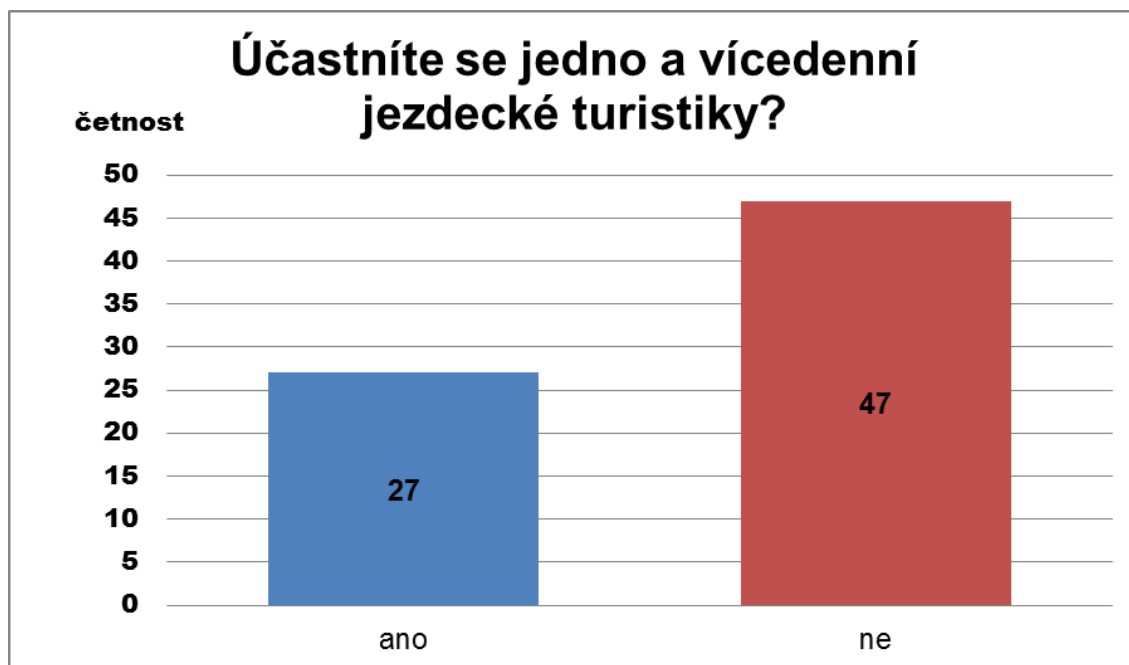

Graf č. 11: Jak dlouho trvají vyjížďky při jezdecké turistice?

Závěr: Nejlépe dopadl výsledek 1 – 2 hodiny. Domníváme se, že to také souvisí s časovou náročností této aktivity. Musíme brát v úvahu celkový čas strávený nad realizací vyjížďky při jezdecké turistice. Jezdec, který se chystá na hodinu až dvouhodinovou vyjížďku při jezdecké turistice, si musí na tuto aktivitu vynahradiť dvojnásobek času, když počítáme, že jezdec si sám připravuje koně a sám si vybírá trasu své vyjížďky. Do celkového času zahrnujeme výběr trasy (práce s mapou, internetem, literaturou), přivedení koně z pastvy, vyčistění koně, nauzdění, nasedání, kontrola postroje a vybavení. Při návratu z vyjížďky je to napojení koně, odsedání, oduzdění, vyčištění, kontrola kopyt a odvedení koně na pastvu. Na základě této časové náročnosti někteří jezdci krátí své vyjížďky na minimum, ale předpokládáme, že četnost takových jezdců není vysoká. V naší anketě pouze 7 respondentů stráví na vyjížďce při jezdecké turistice méně než 1 hodinu.

Otázka č. 13: Účastníte se jedno a vícedenní jezdecké turistiky?

Otázka, v níž jsme se ptali, zda se respondenti účastní jedno a vícedenní jezdecké turistiky.

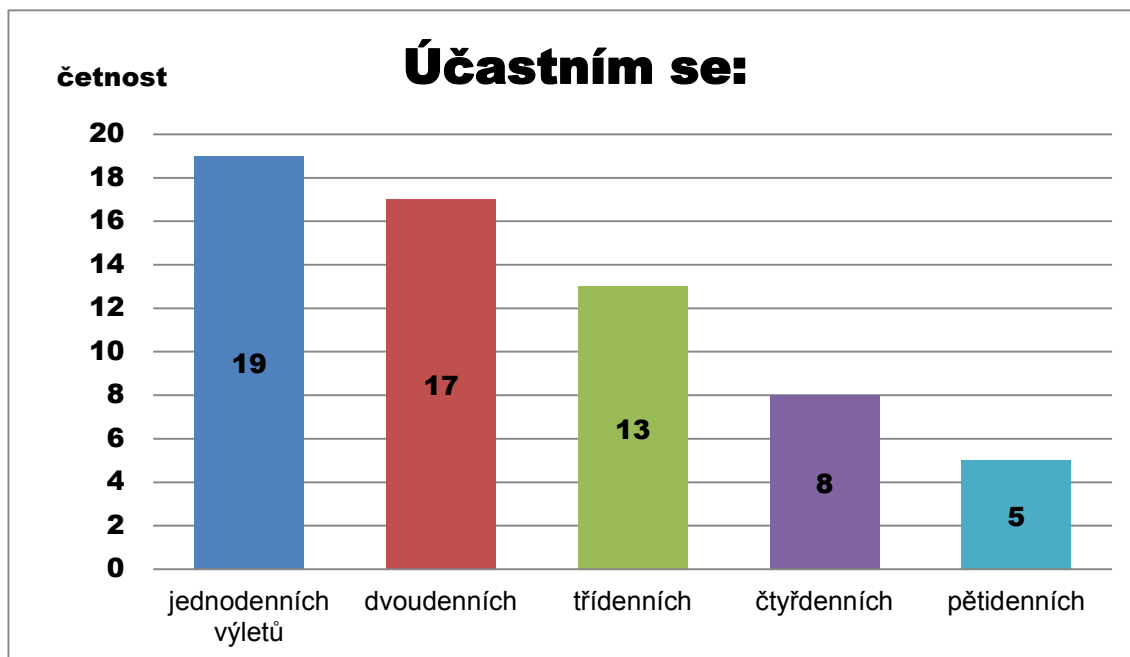

Graf č. 12: Účastníte se jedno a vícedenní jezdecké turistiky?

Závěr: 47 respondentů se neúčastní jedno a vícedenní jezdecké turistiky. Domníváme se, že tato vysoká neúčast je z důvodu velké časové náročnosti na přípravu, vysoké náročnosti na organizaci a nadprůměrné fyzické náročnosti. Jedno a vícedenní jezdecké turistiky se účastní 27 respondentů.

Otázka č. 14: Účastním se:

Ve čtrnácté otázce jsme zjišťovali, kolikadenních výletů na koni se respondenti účastní.

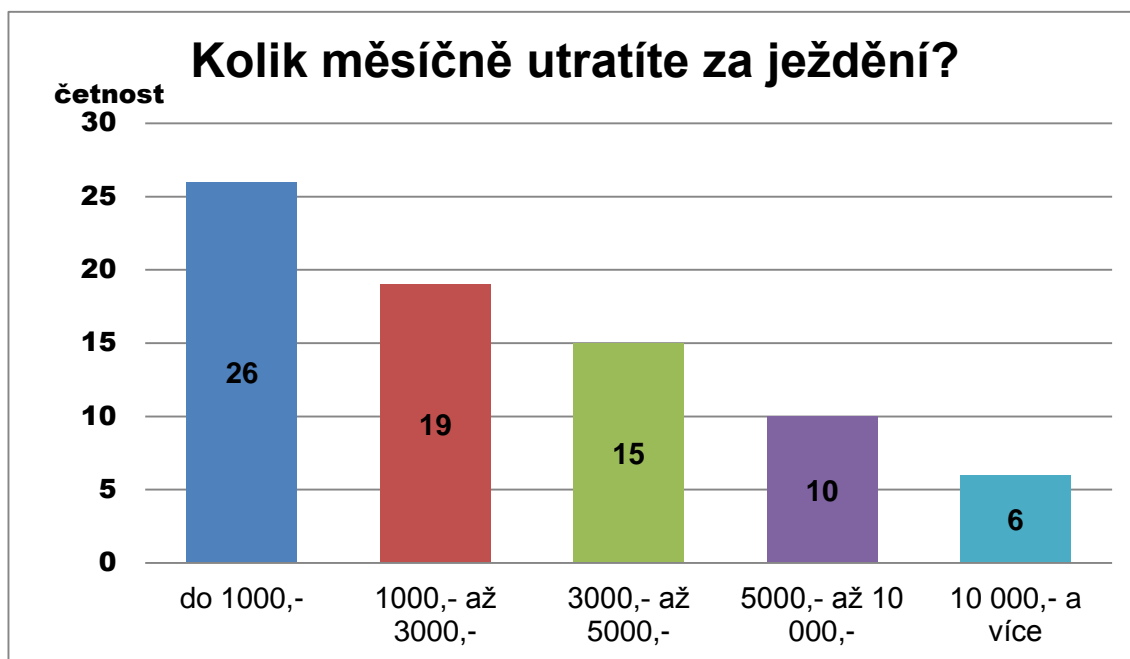
Graf č. 13: Účastním se

Závěr: Nejvíce se respondenti účastní jednodenních výletů. Myslíme si, že to je z důvodu nejmenší časové, finanční a organizační náročnosti. Poměrně často jsou zastoupeny skupiny, které účastní dvoudenních a třídenních výletů. Našli se i tací respondenti, i když v malém počtu, kteří se účastní čtyřdenních a pětidenních výletů na koni.

5.1.4 Výdaje

Otázka č. 15: Kolik měsíčně utratíte za ježdění?

Touto otázkou jsme chtěli zjistit, jak velké jsou finanční náklady respondentů na ježdění. V případě vlastnictví koně jsme zahrnovali celkové náklady za koně.

Graf č. 14: Kolik měsíčně utratíte za ježdění?

Závěr: Nejvíce zastoupenou skupinou jsou respondenti, kteří utratí měsíčně za ježdění do 1000,-. Na druhém místě jsou jezdci, kteří utratí za ježdění 1000,- až 3000,-. Nejméně respondentů dá zaježdění 10 000,- a více. Očekávali jsme opačné výsledky vzhledem k vysokému počtu respondentů, kteří vlastní koně. Pouze ustájení koně se pohybuje od 2000,- až 6 500,-. Musíme se však počítat s mnohem většími náklady, které jsou nezbytné. Jsou to např. náklady za veterináře a kováře, plus další neočekávané příplatky.

6 DISKUSE

Turistika na koni je v České republice mladé odvětví v oblasti cestovního ruchu. I když příznivců jezdecké turistiky stále přibývá, stále je o tuto aktivitu poměrně malý zájem, v porovnání s ostatními sporty. Pomocí této práce, jsme se snažili zjistit důvody, proč je zájem o turistiku na koni tak malý. Mysleli jsme si, že hlavním důvodem je vysoká finanční náročnost.

Předpokládali jsme, že vysoká finanční náročnost snižuje zájem o tuto aktivitu a je tedy určena spíše pro osoby s vyššími příjmy. Naše předpoklady vycházely ze zjištění cen za jednotlivé jízdy při jezdecké turistice v náhodně vybraných jezdeckých stájích ve Středočeském kraji, pokud bychom brali v potaz, že ne všichni osoby věnující se jezdecké turistice vlastní koně. Ceny za jednotlivé jízdy nebo pronájem koně na jednotlivou jízdu se pohybují od 300 – 500 Kč za hodinu. Z toho vyplývá, že pokud bychom si koně chtěli vypůjčit na jednodenní výlet, pohybovali bychom se okolo částky 3000 Kč. Naše předpoklady se nám v tomto případě nepotvrdily, jelikož 64 % dotazovaných uvedlo svůj měsíční příjem do 20 000,-. Podle českého statického úřadu v roce 2013 dosáhla průměrná mzda 25 128,-. Očekávali jsme tedy u většiny respondentů čistý měsíční příjem vyšší než výše uvedená hodnota.

Dále jsme předpokládali, že většina osob věnující se jezdecké turistice si jednotlivé jízdy při jezdecké turistice platí nebo si koně pronajímá. Předpokládali jsme tak z důvodu vysokých finančních a časových nároků na provoz vlastního koně. Bereme-li v úvahu vysoké počáteční náklady za koupi koně, dále ustájení, veterinární péči, kování, výstroj a různé nezbytné doplňky. Pokud bychom si chtěli pořídit rekreačního koně, zaplatili bychom za něj okolo 30 000 Kč. Cena ustájení se odvíjí od formy ustájení a služeb, které vyžadujeme. Ceny pastevního ustájení se pohybují řádově od 1500 – 3000 Kč, pro majitele koně ale tato forma ustájení není příliš pohodlná, jelikož většinou nemají přístup do stáje. Takže se v případě nevlídného počasí nemají kam ukrýt, výstroj na koně a čištění si musí vozit s sebou nebo je někdy z nemalé dálky přenášet. Dále můžeme využít boxového ustájení, které je však znatelně dražší. Cena takového ustájení se pohybuje od 3500 Kč do 12 000 Kč dle vybavení areálu a nabízených služeb. V nejlevnějších stájích je v ceně většinou místování boxu, krmení, napájení a případné vodění koně do výběhu a z výběhu. Do našeho rozpočtu musíme zahrnovat také výdaje za odbornou údržbu kopyt. Koně necháváme buď bosé, nebo je necháváme nakovat. V případě, že kůň má zdravotní problémy, je ve spoustě případů

doporučované ortopedické kování. Tento náklad se projeví v rozpočtu jednou za 6 až 8 týdnů. Pokud se nejedná o ortopedické kování, podkování všech čtyř končetin se pohybuje kolem 1200 Kč. Pokud chceme nakovat koně pouze na přední končetiny, vyjde se nás to okolo 800 Kč. Ortopedické kování je dražší, protože se používají speciální materiály a samotná práce je složitější. Běžná cena za ortopedické kování je 2000 Kč až 2500 Kč. Jsou i koně, kteří relativně často ztrácejí podkovy, a to náklady na kováře zvyšuje. Cena strouhání kopyt se pohybuje od 400 Kč do 800 Kč plus doprava, kde se cena za jeden kilometr pohybuje od 6 Kč výše. Dále musíme počítat náklady za veterinární péči. I když je kůň zdravý, měl by být pravidelně očkován, ale záleží na majiteli, zdali koni nechá aplikovat i další očkovací látky, které nejsou ze zákona povinné. Cena jednotlivých vakcín je rozdílná. Dále by majitel koně neměl zapomínat minimálně 2x ročně na odčervení, kdy se většinou jednou aplikuje levnější přípravek a podruhé dražší. Nejlevnější odčervovací pasty lze koupit od 250,- Kč a nejdražší kolem 700,- Kč. Interval odčervení 2 krát ročně je minimální. Některé stáje odčervují 4 krát ročně či dokonce každé 2 měsíce. Pokud je kůň zdravý, očkování a odčervení jsou veškeré náklady za veterináře, ale pokud bychom si chtěli pořídit koně, měli bychom počítat s neočekávanými zdravotními komplikacemi, které je třeba okamžitě řešit. Je dobré mít jistou finanční rezervu v případě zdravotních problémů. Další finanční položkou je čištění na koně a výstroj koně a jezdce. Jemný kartáč, rýžový kartáč, háček na kopyta, gumové hřebíčko, plastové hřebíčko na hřívu, hřebínek, houba, to všechno jsou nezbytné věci potřebné ke každodennímu vyčištění koně. Za nákup těchto základních věcí na čištění bychom dali přibližně 550 Kč. Abychom mohli provozovat jezdeckou turistiku, potřebujeme sedlo a uzděň. Pokud nebudeme hledět na kvalitu, dokážeme sehnat nekožené anglické sedlo asi za 3 700 Kč. Ne všem vyhovují anglická sedla a preferují spíše westernová. Ty se cenově pohybují od 5 500 Kč a výše. Dále musíme mít uzdečku na koně, kterou nejlevněji pořídíme i s udidlem za necelých 700 Kč. Náklady spojené s provozem koně, které jsme výše uvedli, jsou minimální a musíme počítat spíše s vyššími náklady. Proto jsme předpokládali, že většina respondentů uvede, že k provozování jezdecké turistiky využívají buďto možnosti pronájmu koně nebo půjčení koně na jednotlivé túry. Tyto předpoklady se nám znovu nepotvrdily, jelikož 75 % respondentů uvedlo, že vlastní koně.

Poslední náš předpoklad se jako jediný potvrdil. Předpokládali jsme, že jezdeckou turistiku lze provozovat v každém věku. Jsme přesvědčeni, že jízda na koni prospívá téměř všem věkovým kategoriím lidí a začít s ježděním se dá také v každém

věku. I starší osoby, pokud jsou fit a mají chuť, se mohou naučit jezdit na koni. Jízda na koni je šetrná ke kloubům, nedochází k nadměrnému zatěžování a poškozování. Jízda na koni je dobré rehabilitační cvičení. Stimuluje člověka k aktivnímu vzpřímenému držení páteře s rameny vzadu. Žáda se při jízdě neustále nenásilně pohybuje, čímž se uvolňuje a posiluje zádné svaly. Jezdec na koni procvičuje práci se svým těžištěm. Zlepšuje se uvědomování si polohy svého těla v prostoru a trénuje se pohotovost a přiměřené reakce. Jak jsme už výše uvedli, naše domněnka, že jezdeckou turistiku lze provozovat v každém věku, se nám potvrdila. Ankety se zúčastnili respondenti mladší 18 let, ale i respondent starší 60 let. Největší podíl respondentů byl očekávaně v produktivním věku. Mohlo to tak být také z důvodu toho, že odkaz na webovou stránku, kde byla vystavena anketa, jsme rozesílali pomocí sociální sítě, kterou nejvíce využívají právě osoby v produktivním věku. Takže tímto mohly být výsledky poněkud zkresleny.

Domnívám se, že shodných výsledků bychom dosáhli i v ostatních krajích v České republice, jelikož podmínky jezdecké turistiky jsou po celé České republice poměrně podobné. Vyzdvihnout však můžeme Jihočeský kraj, kde je systém jezdeckých stezek nejrozsáhlejší a nejpropracovanější.

Po vypracování výsledků z ankety jsme si uvědomili, že jsme neměli anketu rozesílat pouze osobám věnující se jezdeckému sportu, ale i nejezdcům, kteří by měli zájem o jezdeckou turistiku, ale z nejrůznějších důvodů, se jí nevěnují. Bylo by to sice časově velmi náročné a složité na vyhledávání takových osob, ale více přínosné pro náš výzkum. Kdybychom měli více času, zaměřili bychom se spíše na tyto osoby, v případě naší první výzkumné otázky.

Tato bakalářská práce může sloužit jako příručka jak jezdcům, kteří mají zájem o jezdeckou turistiku a chtějí by se jí začít věnovat, tak i pokročilejším a znalejším příznivcům hipoturistiky nebo dokonce zájemcům o vybudování vlastní jezdecké stezky. Začínajícím jezdcům poskytne nezbytné informace potřebné k provozování jezdecké turistiky. Pokročilejší jezdec může obohatit o nové poznatky a zájemci o vybudování jezdecké stezky se mohou dozvědět jak má správná hipostezka vypadat a co musí splňovat.

7 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce byla zaměřena na podmínky jezdecké turistiky v České republice. Hlavním cílem bylo shromáždění informací o stavu rozvoje jezdecké turistiky ve Středočeském kraji. Dalším cílem bylo pomocí ankety blíže charakterizovat větší skupinu osob, které se jezdeckou turistikou zabývají. V průběhu bakalářské práce byly postupně potvrzeny či zamítnuty předem stanovené výzkumné otázky.

Hipoturistika, nazývaná také jezdecká turistika, se snaží do oblasti, kterými vedou hipostezky, přilákat turisty a přitom nenarušovat ráz krajiny. Jedná se o investičně nenáročný projekt, jelikož hipotrasy mohou vézt na již existujících cestách a není třeba tak vkládat další finanční prostředky. Výhod značených stezek pro koně je mnoho. Jednou z hlavních je jistota průchodnosti terénu a větší informovanost o okolní krajině. Stezky jsou také ekonomicky přínosné pro oblast tím, že lze v okolí poskytovat mnoho služeb (stravování, prodej krmiva, ubytování). Hipoturistika zvyšuje atraktivnost pro turisty, především pro rodiny s dětmi. Není pouze sezónní záležitostí, ale lze ji praktikovat v průběhu celého roku.

První část práce byla zaměřena na vymezení základních pojmů a uvedla situaci turistiky na koni v České republice a zahraničí. První úsek hipostezek v České republice byl otevřen 6. srpna 2005 a od té doby došlo k velkému rozvoji této formy turistiky a v současnosti najdeme v celé ČR přes tisíce kilometrů značených jezdeckých tras. Dále tato práce uvedla informace o výběru vedení stezky a kritérií s tím spojených, značení stezek, pravidel pohybu po stezkách, bezpečnosti, vybavení na stezkách, výhod a nevýhod jezdeckých stezek a jezdeckých stanic, kde může družina přenocovat i s koňmi.

V rámci zjišťování bližších informací o osobách, které se jezdeckou turistikou zabývají, byla provedena dotazníková akce. Bylo zjišťováno, jaký měsíční příjem mají osoby zabývající se jezdeckou turistikou. Po zhodnocení této části šetření nebyla potvrzena výzkumná otázka: „*Je pravidelné provozování jezdecké turistiky určeno pro osoby s vyššími příjmy?*“ 64 % dotazovaných má čistý měsíční příjem do 20 000,- Podle českého statického úřadu v roce 2013 dosáhla průměrná mzda výše 25 128,-.

Dotazníkové šetření bylo dále zaměřeno na zjištění věkového rozložení osob věnující se turistice na koni. Výsledky této části nám potvrdily výzkumnou otázku: „*Lze jezdeckví provozovat v každém věku?*“ Ankety se zúčastnily osoby mladší 18-ti let i osoby starší 60-ti let.

Pomocí dotazníkové akce jsme dále zjišťovali, zda respondenti provozují jezdeckou turistiku na vlastním koni nebo zda si ho pronajímají na jednotlivé jízdy. V tomto případě nebyla potvrzena výzkumná otázka: „*Pronajímá si většina lidí provozující jezdeckou turistiku koně na jednotlivé jízdy?*“ 75 % respondentů uvedlo, že vlastní koně.

Dále nás zajímalo, kdo jezdce přivedl k jezdeckví. Nejčastěji respondenti uváděli rodinu, což jsme očekávali. Tento druh aktivity není u nás tak rozšířený, nedostáváme se k němu náhodou, což jsme zjistili i v naší anketě, kde pouze 11 respondentů ze 75 uvedlo, že je k jezdeckví přivedla náhoda. V této aktivitě je nutné mít hluboký vztah ke zvířeti – koni, který si většinou budujeme už v dětství, kdy nás právě rodina nejvíce ovlivňuje.

V poslední řadě jsme chtěli zjistit, jaké formy hipoturistiky respondenti využívají nejvíce. Pomocí naší ankety jsme se dozvěděli, že nejčastěji se respondenti účastní vícedenních výletů. Myslíme si, že to tak je především z důvodů touhy po dobrodružství, zážitků a splnutí s přírodou. Celkem se vícedenních výletů účastní 43 respondentů.

Jezdecká turistika je v České republice ještě na začátku a myslím si, že zájemců o tuto aktivitu bude přibývat, a že s přibývajícími zájemci bude přibývat i počet jezdeckých stezek po celé České republice. Proto bych se tomuto tématu chtěla dále věnovat i v mé diplomové práci.

8 POUŽITÁ LITERATURA

1. ANDRLOVÁ, M. *Na koni křížem krážem po Česku*. 1. vyd. Praha: Fragment, 2008. 128 s. Tipy na výlety. ISBN 978-80-253-0569-0.
2. ANDRLOVÁ, M. První turistická jezdecká značka již lemuje stezku v jižních Čechách. [online]. 2005 [cit. 2013-07-12]. ISSN: 1213-0737. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/prvni-turisticka-jezdecka-znacka-jiz-lemuje-stezku-v-jiznich-cechach>
3. ANDRLOVÁ, M. *Turistika na koni v biosférické rezervaci Šumava* [online]. 2007 [cit. 2014-05-14]
4. BOŘÁNEK, V. *Horsemanship - přirozené jezdeckví*. Vyd. 2. Aš: Harmony, 2005 [i.e. c2006]. 91 s. ISBN 80-903484-1-6.
5. BUREŠOVÁ, P.: *Hipostezky aneb na koni až na kraj světa*. Jestřebský zpravodaj- měsíčník Obecního úřadu v Jestřebí, vydáno 20. 1. 2006, evidenční číslo MK ČR E 13758
6. DICKINS, R. a HARVEY, G. *Kůň & já: péče o koně a jezdecký výcvik*. 2. vyd. Praha: Fragment, 2011. 143 s. ISBN 978-80-253-1270-4.
7. DRAKE, Peter G. *Jak přežít v divoké přírodě: praktický průvodce: jak žít v přírodě a užívat si pohodlí, krásných zážitků a bezpečí*. 1. české vyd. Praha: Svojtka & Co., 2006. 264 s. ISBN 80-7352-282-9.
8. DUŠEK, J. a kol. *Chov koní*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Brázda, 2007. 400 s. , [15] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-209-0352-5.
9. FLADE, J. E. a kol. *Chov a športové využitie koní*. 1. vyd. Bratislava: Príroda, 1990. 451 s. Živočišna výroba. ISBN 80-07-00252-9.
10. GORDON-WATSON, M., CALL, V., MONTGOMERY, S. *Kůň: historie chovu, plemena, péče o koně, jezdecký výcvik*. Vyd. 1. Havlíčkův Brod: Fragment, 2003, s. 15. ISBN 80-7200-486-7.
11. HANÁK, K. a kol. *Zpřístupňování lesa*. MZLU v Brně, 2002. ISBN 807157639
12. HOLLÝ, K. *Jezdecká turistika*. Ostrava: Montanex, 2003. 109 s. Kůň v životě člověka. ISBN 80-7225-104-X
13. JIRÁSKOVÁ, I., MIKULE, V. (2009). *Zemědělství-pohled na hipoturistiku. Hipoturistika jako forma rekreace, lesní hospodářství, ochrana přírody a krajiny, fakta a střety*. Kostelec: Lesnická práce.

14. Koňské stezky ČR: Metodika značení stezek. *Koňské stezky ČR* [online]. 2011 [cit. 2012-11-04]. Dostupné z: <http://www.konske-stezky.cz/metodika-znaceni/>
15. KREŠL, J., SEREDA, O., 1989. *Inženýrské stavby lesnické a protierozní ochrana půdy*. Vysoká škola zemědělská v Brně. Brno. 55-914-89
16. MARKVART, K. Hipoturistika jako forma rekreace, lesní hospodářství, ochrana přírody a krajiny - fakta a střety: sborník referátů: 8. dubna 2009, Společenské a vzdělávací centrum zámek Křtiny, ŠLP ML Křtiny MZLU v Brně: Metodika značení hipostezek v České republice. In: 57 - 60. ISBN 978-80-02-02122-3.
17. MROČKA, K. Bezpečnostní desatero jezdeckého turisty. *Jezdectví: měsíčník jezdců, chovatelů a milovníků koní*. Praha: Borgis, 1986, č. 22, s. 22. DOI: ISSN 1210-5406.
18. Pravidla ČJF 2013: VŠEOBECNÁ PRAVIDLA. In: [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: http://www.cjf.cz/dokumenty/Pravidla/2013/Vseobecna_2013.pdf
19. STANĚK, J. *Jezdectví a obecné užívání lesů*. *Jezdectví: měsíčník jezdců, chovatelů a milovníků koní*. Praha: Borgis, č. 6, 2000, s. 26 - 27. ISSN 1210-5406
20. ŠPIČÁKOVÁ, H., aj. *Hipoturistika jako forma rekreace, lesní hospodářství, ochrana přírody a krajiny - fakta a střety: sborník referátů: 8. dubna 2009, Společenské a vzdělávací centrum zámek Křtiny, ŠLP ML Křtiny MZLU v Brně*. [Praha]: Česká lesnická společnost, [2009]. 92 s. ISBN 978-80-02-02122-3.
21. ŠPIČÁKOVÁ, H. *Utok.cz* [online]. 2009 [cit. 2011-05-04]. HIPOTURISTIKA, VČERA A DNES, TADY A TAM. Dostupné z [www: <www.utok.cz/sites/default/files/data/USERS/u24/Clanek_Hipo_uvod.pdf>](http://www.utok.cz/sites/default/files/data/USERS/u24/Clanek_Hipo_uvod.pdf).
22. TAUFEROVÁ, L. Vyberte si správného koně: Kůň pro agroturistiku. *Vyberte si správného koně: Kůň pro agroturistiku* [online]. 2010, 1. 1. 2010 [cit. 2014-07-01]. Dostupné z: <http://www.ifauna.cz/kone/clanky/r/detail/1736/vyberte-si-spravneho-kone-kun-na-agroturistiku/>
23. TETTENBORN, M von. *Škola jezdeckví*. České vyd. 1. Praha: Svojtka a Vašut, 1996. 176 s. Rádce. ISBN 80-7180-142-9.
24. VERSCHURE, J. *Trénink koně: [výchova, péče, výcvik, pomůcky, výstroj]*. 1. vyd. Čestlice: Rebo, 2004. 127 s. ISBN 80-7234-303-3.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Jezdecká stezka průběžná	27
Obr. č. 2: Jezdecká stezka okružní	28

SEZNAM GRAFŮ

GRAF Č. 1: KOLIK JE VÁM LET?	39
GRAF Č. 2: POHLAVÍ	40
GRAF Č. 3: DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ	41
GRAF Č. 4: ČISTÝ MĚSÍČNÍ PŘÍJEM (PŘÍP. PŘÍJEM RODIČŮ)	42
GRAF Č. 5: KONĚ	43
GRAF Č. 6: VĚNUJI SE	44
GRAF Č. 7: JAK JSTE SE K JEZDECTVÍ DOSTAL/LA?	45
GRAF Č. 8: JAK DLOUHO JEZDÍTE?	46
GRAF Č. 9: JAK ČASTO JEZDÍTE?	47
GRAF Č. 10: JAK ČASTO SE VĚNUJETE JEZDECKÉ TURISTICE?	48
GRAF Č. 11: JAK DLOUHO TRVAJÍ VYJÍŽDKY PŘI JEZDECKÉ TURISTICE? ..	49
GRAF Č. 12: ÚČASTNÍTE SE JEDNO A VÍCEDENNÍ JEZDECKÉ TURISTIKY? ..	50
GRAF Č. 13: ÚČASTNÍM SE	51
GRAF Č. 14: KOLIK MĚSÍČNĚ UTRATÍTE ZA JEŽDĚNÍ?	52

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Dotazník pro osoby věnující se jezdeckví

Příloha č. 1 k bakalářské práci
Pobořilová, I. (2014): Jezdecká turistika

Dotazník pro osoby věnující se jezdeckví

Jmenuji se Iveta Pobořilová a jsem studentkou 3. ročníku Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze, oboru TVS. Dovoluji si Vám předložit anketu s prosbou o její vyplnění, které Vám nezabere více než 10 minut. Údaje, které mi poskytnete, využiji ve své bakalářské práci.

Vyplňte prosím následující anketu. Můžete zaškrtnout i více odpovědí.

Za Vaši ochotu a čas Vám předem velice děkuji.

S pozdravem Iveta Pobořilová

Kolik je Vám let?

- 18
- 18-25
- 25-40
- 40-60
- 60+

Pohlaví

muž

žena

Povolání:

Dosažené vzdělání:

základní

středoškolské bez maturity

středoškolské s maturitou

vyšší odborné

vysokoškolské

Čistý měsíční příjem (příp. příjem rodičů):

do 10 000,-

do 20 000,-

do 30 000,-

do 40 000,-

do 50 000,-

50 000,- a více

Koně:

- mám vlastního
- mám v pronájmu
- jsem členem klubu a platím pravidelné příspěvky
- platím si jednotlivé jízdy

Věnuji se:

Pod pojmem jezdecká turistika si můžeme představit: Vycházky na koni jsou základem jezdecké turistiky. Pod tímto pojmem rozumíme ježdění v terénu, trvající 1 – 4 hodiny, při kterém se překoná vzdálenost 7 – 30 km a které má svou složku pohybovou, technickou a poznávací. Výlety a túry na koni jsou cesty v přírodě trvající zpravidla celý den, při kterých se překoná od 30 do 70 km a mají zpravidla všechny obsahové složky. Putování na koni. O putování hovoříme, když se spojí několik celodenních túr do jednoho celku.

- sportovní ježdění (parkur, drezura, dostihy,...)
- rekreační ježdění
- jezdecká turistika

Jak jste se k jezdeckví dostal/la?

- rodina
- přátelé
- náhoda
- doporučení

Jiné:

Jak dlouho jezdíte?

méně než 1 rok

1 – 2 roky

2 – 5 let

5 – 10 let

10 let a více

Jak často jezdíte?

denně

4 – 5 krát týdně

2 – 3 krát týdně

jednou týdně

jednou za 14 dní

jednou za měsíc

příležitostně

Jak často se věnujete jezdecké turistice?

denně

- 4 – 5 krát týdně
- 2 – 3 krát týdně
- jednou týdně
- jednou za 14 dní
- jednou za měsíc
- příležitostně

Jak dlouho trvají vyjížďky při jezdecké turistice?

- méně než 1 hodinu
- 1 – 2 hodiny
- 2 – 3 hodiny
- 3 – 4 hodiny
- 4 hodiny a více

Účastníte se jedno a vícedenní jezdecké turistiky? *

- ano
- ne

Účastním se:

vyplňte jen pokud jste v otázce č. 13 odpověděli ANO

- jednodenních výletů

- dvoudenních
- třídenních
- čtyřdenních
- pětidenních
- šestidenních
- týdenních
- výlet trvá více než týden

Kolik měsíčně utratíte za ježdění?

- do 1000,-
- 1000,- až 3000,-
- 3000,- až 5000,-
- 5000,- až 10 000,-
- 10 000,- a více

Příloha č. 2: Tip na výlet ve Středočeském kraji

Příloha č. 2 k bakalářské práci

Pobořilová, I. (2014): Jezdecká turistika

Stezka Žežice – Pečice – Orlík n. Vltavou – Zalužany – Nestrašovice

Délka trasy: 52 km

Barva: modrá

Stanice: Žežice, Kozárovice, Nestrašovice

Převažující podklad: zpevněné lesní a polní cesty

Zajímavosti na stezce:

Památník vojna Lešetice

(Zdroj: <http://www.muzeum-pribram.cz/cz/pamatnik-vojna-lesetice/z-historie/>)

Památník posledních výstřelů 2. Světové války Milín

(Zdroj: [http://www.pedy.estranky.cz/clanky/zajimavosti/posledni-strela-2_-svetove-
valky-z-11_-kvetna-1945.html](http://www.pedy.estranky.cz/clanky/zajimavosti/posledni-strela-2_-svetove-valky-z-11_-kvetna-1945.html))

Zámek Orlík

(Zdroj: <http://www.zamekorlik.cz/cs/>)

Zámek Zalužany

(Zdroj: <http://www.obec-zaluzany.cz/info/zamek>)